

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Tema Vänersjöfart

Nr 4 2008

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 4 Dec 2008

Årgång 74

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
ANDERS GRENSTAD
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost: omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Axel Abrahamsons Tryckeri, Karlskrona

ANNONSER: Kontakta kansliet

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel och fax: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

POSTGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 61 09-9

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledaren	3
TEMA VÄNERSJÖFARTEN	
Trollhätte kanal	4-5

Viktig förutsättning för näringslivet	6-7
--	-----

Trafikpusslet	8-9
Vänerhamn kompletta logistiklösningar	10
Boknytt	12-13
Nytt gradsystem	15
Fullriggaren af Chapman 120 år	16-17

*Rune Johansson,
som gjorde två långresor*

Nordiskt kamratföreningsmöte	18
Stockholmsdagen	20

Femkamp	22
En hornblåsares dag	26
Lokalföreningarna	33-41
Norrtäljeföreningen 60 år	42

Älvsnaabbenjubileum	47
---------------------	----

Omslagsbild:

Omslaget visar Karlstads hamn en port in till Värmland.

Nummer 1 2009 utkommer i mars. Manusstopp den 15 febr.

Två felaktiga vägval

I förra numret av Flottans Män diskuterade jag frågan om behovet av en djupare analys av omvärldsutvecklingen inför det förestående försvarsbeslutet, mot bakgrund av kriget i Kaukasusområdet i augusti i år. Det viktiga i mitt resonemang var, att det är alltför lätt att ta de positiva förändringar i omvärlden, som vi har bevittnat efter 1989, till intäkt för att tro, att den eviga freden har inträtt och att det därmed är möjligt att nästan avskaffa det nationella försvaret. Samtidigt som vi ser en utveckling mot en fredligare värld, pågår ett antal krig och en stormakt i vårt närområde demonstrerar sin maktfullkomlighet genom att genomföra ett regelrätt anfallskrig på en grannstat. Försvarsmakten måste därför vidmakthållas på en nivå, som gör det möjligt att förändra beredskap och förmåga i tid för att kunna möta ett angrepp, om en förändrad hotbild skulle uppstå.

Vår försvarsmakt av idag håller en erkänt hög nivå, vad avser materiel och personal. Detta har omvittnats av andra nationers officerare, då svenska förband har genomfört internationella uppdrag.

Enligt min uppfattning har dock försvarsmakten slagit in på en felaktig kurs i två avseenden de senaste åren. Det första är uppdelningen i försvarsmakten på förband för internationella uppdrag och förband för det territoriella försvaret, som i grunden är felaktig. Den viktigaste och samtidigt den svåraste uppgiften för militära förband är att kunna genomföra väpnad strid. Om ett förband kan lösa den svåraste uppgiften, kan förbandet sannolikt lösa uppgifter på lägre nivåer. Försvaret av Sverige vid ett väpnat angrepp kräver kunskap att genomföra väpnad strid. Det är då rimligt att anta, att förband, som utbildats för att försvara fosterlandet, även kan sättas in i fredsskapande och fredsbevarande uppgifter i andra länder under världssamfundets ledning. Detta leder fram till uppfattningen, att alla förband, som utbildas i Försvarsmakten, skall utbildas för försvar av Sverige, men även kunna utnyttjas i internationella missioner.

Det andra felaktiga vägvalet är den kvantitativa nivån. Försvarsmakten har enligt min uppfattning reducerats så mycket, att kvantiteten idag ligger under en kritisk nivå, där det inte längre är möjligt, att i rimlig tid återta avvecklad numerär och därmed också förlorad operativ förmåga, om ett hot mot riket skulle uppstå. I FB25 bedömdes, att tillräcklig förvarning skulle ges i händelse av en omvärldsförändring till det sämre, så att nödvändig upprustning skulle kunna ske i tid. Liknande resonemang fördes på 90-talet. Principen var lika felaktig vid båda tillfällena! Om den skall vara tillämplig, måste signaler om förändringar uppfattas och tolkas rätt. Därefter skall beslut fattas, pengar avdelas och återtagning/upprustning genomföras, allt inom den tidsram som finns, innan ett angrepp sätts in mot Sverige eller motsvarande pröv-

ning av vår försvarsförmåga är aktuell. Den höjning av försvarsförmågan, som kan genomföras på den sannolikt ganska begränsade tid, som står till förfogande, kräver, enligt min uppfattning, en högre "startnivå", än den vi befinner oss på idag.

Riksdagen fattar beslut om inriktningen av Försvarsmakten vart fjärde år. Försvarsbesluten under det gångna seklet har enligt min uppfattning i hög grad fattats på ett läge, som rätt just för stunden (krig råder/krig har just slutat) och därför ofta präglats av kortsiktighet snarare än framsynthet och långsiktigt tänkande. Försvarsmakten har därför tvingats till ideliga tvära kursändringar och sällan tillåtits utvecklas enligt framtagna långsiktiga planer. Nedläggningar och flytt av förband i ett försvarsbeslut har i nästa beslut upphävts, eller har nyss flyttat förband inriktats mot ny lokalisering.

Arbetet med nästa försvarsbeslut har nu inletts och huvuddragen i detta bör vara att ge Försvarsmakten möjlighet att långsiktigt utveckla sig mot fastlagda mål och att höja numerären över den kritiska låga nivå, där den nu befinner sig. Som ett exempel på en i mitt tycke oacceptabelt låg nivå kan antalet fartyg och ubåtar i Flottan lyftas fram. En dryg handfull fartyg och endast några få ubåtar är långt ifrån tillräckligt för ett land med 2700 kilometer lång kust och i stora drag all import på köl!

Jag vill sammanfatta mina synpunkter enligt följande:

- Försvarsbesluten måste fattas med inriktning mot ett framtida läge och präglas av långsiktighet samt återskapa en förmåga att försvara landet, om en förändrad hotbild skulle uppstå. Eftersom inga beslutsfattare har tillgång till en kristallkula, måste det framtida läget grundas på erfarenhet, kloka bedömningar och djupa analyser. Det enda vi säkert kan säga är, att den 1000-åriga freden har inte inträtt och kommer med mycket stor sannolikhet aldrig att inträda.

- För att kunna möta en kommande omvärldsförändring (till det sämre) måste numerären sannolikt ligga på en betydligt högre nivå än dagens.

- Alla förband i Försvarsmakten skall primärt vara avsedda för landets försvar, men även kunna delta i internationella operationer.

I en tid när Försvarsmakten minskar dramatiskt och den allmänna värnplikten är urholkad och tycks vara under avveckling, har Flottans Män en viktig roll att fylla, bland annat vad avser den så kallade folkförankringen genom att diskutera försvarsfrågan, sprida åsikter bland vänner och bekanta och delta i debatten.

Regeringen har i dagarna överlämnat planeringsdirektiv till Överbefälhavaren, som under våren skall inkomma med förslag till inriktning för Försvarsmakten för de kommande fyra åren. Vi kommer med stort intresse att följa utvecklingen.

Johan Bråmberg

Fartyget är 88,3 meter långt och 13,2 meter brett. Slussmåttan är 90x13,6 meter. Marginalerna är alltså minimala. Ändå går det utan problem.

– Jag har 19 års erfarenhet av den här fantastiska sjövägen och kan inte tänka mig ett bättre jobb, säger lotsen Martin Borgwall, när han lotsar fartyget Naven från Vänersborg till Lilla Edet.

Text och foto: TOMMY GARDEBRING

Här finns inte utrymme för några misstag

TROLLHÄTTE KANAL

Lotsning i Trollhätte kanal är nästan till 100 procent att också köra båten. Fartygsbefälen lämnar gärna över manövreringen till lotsarna.

– Någon enstaka gång vill befälhavaren manövrera in i slussarna, men det är ovanligt, säger Martin Borgwall.

Vi går ombord i Trollhättan och fartyget Naven, som lossat sin last vid Gruvön, går på lättan och även om det i andra sammanhang är ett förhållandevis litet fartyg, ser det gigantiskt ut i förhållande till slussens dimensioner. Martin Borgwall har varit ombord sedan Vänersborg.

När vattnet sjunker undan, är hon snart på samma nivå som slusskajen och det är bara att kliva ombord.

BEFÄLHAVAREN KAN utnyttja sträckan genom kanalen och Göta älv till välbehövlig sömn och Martin Borgwall finns på bryggan tillsammans med en styrman.

– Ja, det är det här, som är det normala, säger han.

Men kanallotsning är givetvis något alldeles speciellt. Här gäller det att navigera med decimetermarginal, när man ska in i slussarna, samtidigt som man måste ha bra koll på strömmar och bankeffekter.

När fartyget ska manövreras in i slussen, går Martin ut på babords bryggvinge och styr fartyget med en manöverdosa, som han håller i handen och farten reglerar han med en spak, som påverkar propellerns varvtal och stigning.

Här gäller maximal koncentration och fingertoppskänsla för att komma in vinkelrätt och att få stopp alldeles innan den nedre slussporten. Men det gäller att komma nära, annars finns det inte plast att stänga den övre porten.

Det tar knappt tio minuter att sänka fartyget åtta me-

Här manövrerar Martin Borgwall ut fartyget från babords bryggvinge alldeles utanför Sjöfartsverkets kontor i Trollhättan.

ter för att sedan göra om samma moment i ytterligare tre slussar och då är nivån 32 meter lägre.

Att manövrera i kanalen och älven är i princip att köra båt i nedförs- eller uppförsbacke. Det gäller att hålla reda på strömmar och bankeffekter. När det gäller strömmarna, så påverkas det av, hur stor tappningen är från Vätern. Den här dagen ligger den på 615 kubikmeter i sekunden. Det är viktig information för lotsen.

– Man vi har också passager, där bankeffekten är stor och motsvarar ungefär en fartygsbredd. Då måste vi hela tiden ta med det i beräkningarna för att komma rätt, berättar Martin Borgwall.

Han har 19 års erfarenhet av att manövrera stora fartyg i kanalen. Sedan sju år tillbaka är han lots och innan dess arbetade han som fartygsbefäl på Vänerskyttlarna i

tolv år. Det var fartyg, som var designade för kanalen.

– Jag kan inte tänka mig sjöfart till havs längre. Här får jag, samtidigt som jag jobbar, också fantastiska naturupplevelser med de olika årstidernas variation och eftersom jag är naturintresserad, så blir det en extra bonus.

UNDER HUVUDDALEN av färden ned mot Lilla Edet är farten tio knop, men det finns också avsnitt, där farten sänks till hälften.

Martin Borgwall berättar, att det är stor skillnad att manövrera medströms och motströms.

– Vissa fartyg drar mycket vatten och då gäller det att hålla emot, när man går motströms för att det inte ska bli några skador utmed strandkanten.

Men ibland finns det hinder för sjöfarten på kanalen.

– Det är inte ovanligt, att det ”rinner” ned dimma från dalgångarna och då

Här baxas Naven in i Ströms sluss i Lilla Edet.

kan vi tvingas vänta på att den lättar. Martin och Sjörapporten lämnar Naven i Lilla Edet, där en annan lots tar över för att manövrera ned till Göteborg, innan det bär till havs med destination Ventspils i Lettland. Om en

vecka är Naven tillbaka vid Gruvön igen fullastad med skogsråvara till bruket.

Artikeln införd med tillstånd från Sjöfartsverkets tidning, Sjörapporten

Naven på väg in i Trollhättans övre sluss.

Utan sjöfarten hotas näringslivet

Vänersjöfartens godsomsättning är en mycket liten del av sjöfarten på svenska hamnar. Men den är en viktig förutsättning för näringslivet i Vänerregionen.

De största fartygen, som trafikerar Vänern, kan ha en last på mer än 4 000 ton, vilket motsvarar, vad det går åt ett hundratal långtradare till. Ändå är det svårt att konkurrera med väg och järnväg och trafikutvecklingen visar på en neråtgående trend, som behöver brytas.

Text och foto: TOMMY GARDEBRING

Trollhätte kanal har varit en viktig trafikled för sjöfarten på Vänern i över 200 år. Senast kanalen byggdes om för att klara större fartyg var 1916 och det kan tyckas vara mycket länge sedan för att passa dagens fartygstrafik. Det har givetvis skett upprustning och underhåll och i dag finns det fartyg, som kan ta en last på 4 400 ton, som kan gå upp i Vänern. Det är ingen uppseendeväckande last jämfört med, vad de flesta andra hamnar kan ta emot. Men det är en hel del. Om man jämför med en långtradare, som lastar cirka 40 ton, motsvarar det 110 långtradare.

– Jag tycker det är ganska imponerande, om man tar med i beräkningen, att ett fartyg har en maskinstyrka, som motsvarar cirka tre moderna långtradare, säger sjötrafikområdeschef Ingvar Dyberg.

MEN VÄNERSJÖFARTEN har diskuterats länge och i början av 2000-talet gick larmet om, att sjöfarten på Vänern var hotad, när allt fler bränsletransporter flyttades över till järnväg.

För att få en analys av vilka möjligheter, som fanns för att utnyttja kanalen och Vänern mer för fartygstrafik, tillsatte regeringen en förhandlingsman. Resultatet blev Väneröverenskommelsen 2002, där många aktörer gjorde sitt för att minska kostnaderna.

Förhoppningarna var stora om en ökning av trafiken, men trots ekonomiska morötter har trafikmängden inte ökat. I stället har den minskat.

Så här säger Vänerhamnarnas VD Börje Meijer:

– Väneröverenskommelsen ledde till stort fokus på Vänersjöfarten och politiker och näringsliv fick upp ögonen för dess betydelse och visst hade jag hoppats på en bättre godsutveckling, inte minst när det finns en uttalad ambition att minska landsvägstransporterna.

Och han gillar inte lotsutredaren Jonas Bjelfvenstams förslag att ta bort lotsrabatterna på Vänern. Rabatterna är stora, 71 procent i älven och kanalen och i övrigt 65 procent.

– Det är vitalt, att rabatterna finns kvar för att flytta gods från väg till sjö, säger Börje Meijer.

FÖR ATT KUNNA MINSKA kostnaderna för lotsning föreslår Sjöfartsverket, att man ska förbättra farleden i Lurö skärgård i Vänern genom att muddra och spränga bort för att få en bättre farled. Det är en investering, som är kostnadsberäknad till måttliga sju miljoner kronor.

– Det skulle innebära, att man kunde ta bort lotsplikten på Vänern och klara sig med ”sista biten in till hamnlot-sar”, som mycket väl skulle kunna vara anställda av någon annan än Sjöfartsverket, säger Tage Edvardsson, infrastrukturchef på Sjöfartsverket. Innan det kan bli aktuellt, måste det göras en riskanalys – Vänern är ju en dricksvattentäkt – och formellt måste det godkännas av den nya myndigheten Transportstyrelsen.

Det kostar också stora summor att sköta drift och underhåll av Trollhätte kanal och det krävs, att staten skjuter till pengar, för det vore omöjligt att ta ut avgifter av rederierna, som täcker kostnaderna. För 2008 erhåller Sjöfartsverket 62 miljoner kronor i anslag för de extra kostnader, som kanaltrafik innebär.

På sikt krävs också stora investeringar i slussarna för att klara året runt-trafik. Slussarna är gamla och slitna och vid de kanaltopp för underhåll och inspektion, som görs var sjunde år, kan man se, att det finns en bortre tidshorisont, för hur länge man kan hålla kanalen i acceptabelt skick.

– Det behövs inom några år ett inriktningsbeslut för att säkra slussarna eller bygga om dem för att kunna ta stör-

re fartyg och det kräver en samhällsekonomisk analys. Vår bedömning nu är, att det förhoppningsvis går att hålla liv i nuvarande slussar i ytterligare kanske 20-30 år, men sedan måste något annat till, säger Tage Edvards-son. Detta är regionalpolitik, eftersom det finns industri-er i Väneren, som är beroende av sjöfart.

VÄNERREGIONENS NÄRINGS- LIVSRÅDS Jan Ax-
elsson säger, att sjöfarten har avgörande betydelse för
näringslivet i regionen.

– Vi har företag, som är helt beroende av sjöfart som
t.ex. Metso Paper, som tillverkar cylindrar, som är så
stora, att de inte kan fraktas på annat sätt och det finns
industrier, som skulle få stora svårigheter.

Han ser en framtid för sjöfarten på Väneren och moti-
verar sig så här:

– Chalmers har gjort en utredning, som visar, att det
finns en stor potential med den ökande containerisering-
en, som jag tror har positiv betydelse för sjöfarten som
lastbärare och Göteborg energi vill ha råvara från norra
Väneren till den anläggning för biogasproduktion, som
planeras. I det senare fallet skulle det handla om tre till
fyra båtar i veckan. Dessutom vill Karlstads hamn bygga
ut för hantering av pellets och flis. Så visst tror jag, att
trafiken kommer att öka. Från rådets sida gör vi den be-
dömningen, att sjöfarten på Väneren betyder mellan 6000
och 7000 jobb i regionen.

Bland dem som utnyttjar sjöfarten mycket finns Bille-
rud, som tar emot mellan 700 000 och 800 000 ton råva-
ra årligen till sin anläggning i Gruvön.

TRANSPORTET TILL OCH FRÅN Vänerregionen
sker för närvarande med de tre transportslagen sjö, väg
och järnväg till ungefär en tredjedel vardera. Fartygen
fraktar i första hand trä- och pappersprodukter, spannmål
och gödsel men också en hel del olja, bensin, väg-
salt, metaller och skrot.

Men det finns också en annan trafik, som lätt glöms
bort och det är fritidsbåtar och passagerarfartyg.

– Den trafiken har ökat* och den är viktig för turistnä-
ringen och syns inte i siffrorna, som talar om godmäng-
der, säger sjötrafikområdeschef Ingvar Dyberg. Vi har
inte minst många utländska turister och det betyder gi-
vetvis intäkter för många näringsidkare och inbringar
också några miljoner till Sjöfartsverket.

Han ser ett problem i det sammanhanget att Trollhätte
kanal inte erbjuder samma service till turisterna som
Göta kanal.

– Frågan är, vem som ska förbättra serviceanläggninga-
rna inklusive toaletter i våra övernattningshamnar. Jag
skulle önska, att vi hittade en lösning för att vara mera
tillmötesgående mot turisterna, som utan tvekan är en

*Turismen glöms lätt bort i diskussionerna kring Vänersjö-
farten. Här är det Wilhelm Tham, som går in i en av slussa-
rna i Trollhättan.*

viktig del för regionen. Det kan tyckas vara en marginell
fråga i sammanhanget. Men jag ser turismen, som en
viktig näring som måste vägas in, när vi diskuterar kanal-
ens och Vänersjöfartens framtid.

* 2007 var det 3273 passager med fritidsbåtar i kanalen
och 271 passager med övriga fartyg, där passagerarfar-
tygen står för ungefär hälften av den siffran och där res-
ten är fartyg från Kustbevakningen och Försvarsmakten.

Artikeln införd med tillstånd från Sjöfartsverkets tidning,
Sjörapporten

Fakta

Lastat och lossat gods 1000 ton

2002 2983
2003 2800
2004 2420
2005 2568
2006 2413
2007 2418

*Källa: Statens institut för
kommunikationsanalys*

Antalet fritidsbåtar, som passerat slussarna har
under samma period, har varierat mellan 3080
och 3539 per år.

Källa: Sjöfartsverket

Sjöfarten på Vänern är ett logistiskt pussel, som kräver stödfunktioner för att fungera. Kanaltrafiken måste samsas med både väg- och järnvägstrafik och helst ska det bli så lite störningar som möjligt för alla tre trafikslagen.

Text och foto: TOMMY GARDEBRING

Trafikpusslet

- härifrån styrs all kanaltrafik

TROLLHÄTTAN

I VTS-centralen på kontoret i Trollhättan sitter alltid en lotsoperatör, som håller reda på, vilken lots som ska ta respektive fartyg och också har en överblick, så att tjänstgörande lotsar får tillräckligt med vilotid enligt gällande regler. Det kan av olika skäl bli förändringar i trafiken och det ska vara en obruten kedja med lotsbyten från Vänerhamnen och genom kanalen och Göta älv.

Det gäller att ha järnkoll på läget för det är ingen operatör, som i onödan vill purra en lots, som sover gott.

Lotsoperatören håller också koll på trafiken via AIS och informerar vid rapporteringspunkter, om det finns något, som kräver extra uppmärksamhet och också hur mycket vatten, som tappas från Vänern.

-DET ÄR INTE OVANLIGT att vi får stuva om i turordningen, när fartyg till exempel blir senare än beräknat på grund av att lastningen dragit ut på tiden, eller att det inträffat något annat, som gör att tiden måste ändras, säger Susanna Sandgren, som jobbat som operatör i fem år.

Till sin hjälp har hon och hennes kollegor ett datorprogram, där man kan se, hur lotsarna har tjänstgjort. Man kan säga, att centralen är det nav, där man har en helhetsbild av trafiken allt ifrån de olika hamnarna i Vänern och ned till Göteborg.

Under senhösten ska lotsoperatörernas arbete flyttas till VTS-centralen i Göteborg. Men det betyder inte, att något behöver sägas upp.

– Vi har en åldersstruktur, som innebär många pension-savgångar och vi behöver lotsoperatörerna för att bemanna den nya kanalcentralen, som togs i drift under försommaren, säger sjötrafikområdeschef Ingvar Dyberg.

KANALCENTRALEN är en förutsättning för att på ett rationellt sätt sköta slussar och broar och med den nya kanalcentralen kommer det inte att behövas personal på lika många platser som tidigare.

Den nya kanalcentralen ska ligga vid slusstrappan i Trollhättan och innebär en till- och ombyggnad av den befintliga, som användes fram till 1 september, då övervakning och operativt arbete flyttades över till en tillfällig byggnad på andra sidan kanalen.

Därifrån sköts nu slussar och broöppningar. Slussmaskinisterna har via monitorer en bra överblick över broar, som ska öppnas och stängas för att försöka få en så god anpassning till pågående trafik som möjligt. Varje gång järnvägsbron i Trollhättan måste öppnas för ett fartyg, har man kontakt med Banverket och får en stopptid, när bron måste vara nere igen. Det är ett jobb med säsongsvariation, eftersom det under sommarmånaderna är en betydligt mer omfattande trafik, då det tillkommer tusentals fritidsbåtar och också många passagerarfartyg.

Artikeln införd med tillstånd från Sjöfartsverkets tidning, Sjörapporten

Sjövägen mellan Vänern och havet kan avlasta vägarna från mycket tung trafik

Vänernsjöfarten behöver fler politiska initiativ

– Vänernsjöfartens utveckling är en viktig politisk fråga och det måste till tydliga incitament för att få över mer gods från väg till sjöfart.

Det säger Värmlands landshövding Eva Eriksson, samtidigt som hon konstaterar att godsmängderna har minskat sedan Väneröverenskommelsen skrevs under 2002.

Text: TOMMY GARDEBRING

Foto: HANS MKARLSSON

Trots att mängden gods, som transporteras till sjöss i ett nationellt perspektiv, har visat på en kraftig ökning under de gångna fem åren, har trenden varit den motsatta för Vänern.

– Den förklaring jag ser är, att hanteringen av olja och bensin har minskat dramatiskt under perioden och som hänger ihop med övergången från fossila bränslen till biobränslen, säger Eva Eriksson. Därför bygger man nu en biobränsleterminal i Karlstad.

Men hur ska man kunna få över mer gods från väg till sjö?

– Det viktigaste är att ge konkurrensneutralitet mellan trafikslagen. Men det handlar också om att se till trafikens påverkan på både miljö och infrastruktur. Det är ett otroligt slitage på våra vägar och där måste det till incitament för att försöka få mera gods till sjöss. Väneröverenskommelsen 2002 var en bit på vägen, men det behövs flera politiska initiativ.

NÄR DET GÄLLER FÖRSLAGEN i lotsutredningen om att ta bort lotsrabatterna för Vänernsjöfarten, säger Eva Eriksson så här:

– Jag kan inte se annat än, att det strider mot den överenskommelse, som gjordes 2002. Där stod det ing-

enting om, att villkoren för Vänernsjöfarten skulle försämrats. Jag kan inte tänka mig, att det blir någon sådan förändring.

Eva Eriksson är trots vikande siffror förhoppningsfull för framtiden.

– Vänerhamn jobbar mycket aktivt för ökad sjöfart och jag kan se positiva tendenser till ett ökat intresse för sjötransporter, inte minst med de modeller för containerhantering, man nu jobbar med.

PÅ LITE LÄNGRE SIKT behövs omfattande investeringar i kanalen för att kunna ha handelssjöfart året runt. **Finns det tillräckligt intresse för att klara detta?**

– Det krävs stora investeringar för alla trafikslag och för järnvägen handlar det om dramatiska behov. Det är klart, att jag tror, att det ska finnas utrymme för investeringar i slussarna och kanalen för att klara sjöfarten på Vänern. Vi får heller inte blunda för den stora betydelse, som kanalen och Vänern har för turismen. Där måste vi anstränga oss för bättre marknadsföring och bättre service till turisterna.

Artikeln infördes med tillstånd från Sjöfartsverkets tidning, Sjörapporten

Vänerhamn kompletta logistiklösningar

Skandinaviens mest centrala kusthamn

VÄNERHAMN AB är en av Sveriges största hamnaktörer med en årlig godsvolym motsvarande mer än 3 miljoner ton. Fem moderna insjöterminaler med strategisk placering mitt i Sverige gör Vänerhamn till en viktig samarbetspartner för mellansvensk industri och handel.

Våra anläggningar finns i Vänersborg, Lidköping, Otterbäcken, Kristinehamn och Karlstad. Vi är dessutom verksam i Hällekis, Gruvön, Trollhättan och Skoghall.

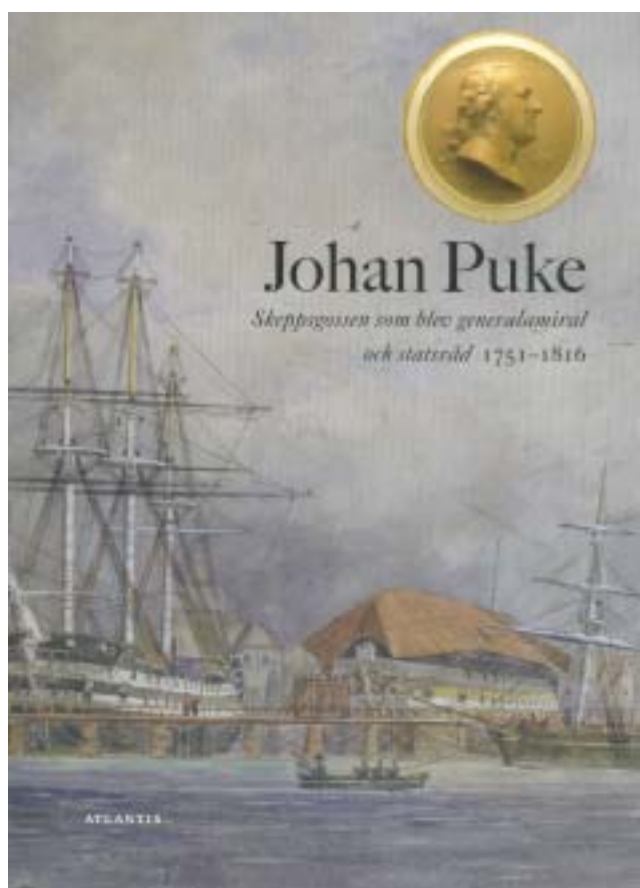
Vinnande helhetslösningar för transport och logistik

VÄNERSJÖFARTEN har under århundraden varit en avgörande förutsättning för det regionala näringslivet. Vänerns förbindelse med Nordsjön har öppnat vägen för ekonomi och praktiskt gångbara transporter av gods över hela världen.

För att bättre kunna möta marknadens behov har samarbetet Vänerns hamnar efterhand fördjupats. Arbetet har steg för steg samordnats för att kunna erbjuda kompletta transport- och logistiklösningar. 1994 samlades resurserna i ett gemensamt bolag – **VÄNERHAMN AB**

Väl utbyggd infrastruktur och utmärkta möjligheter att kombinera sjötransporter med väg och järnväg ger oss möjligheter att skapa kundunika lösningar för såväl import som export.

Vårt engagemang och åtagande utvecklas ständigt och Vänerhamn är idag inte enbart en viktig länk i logistikkedjan. Tillsammans med kund tar vi oss också an alla övriga tjänster kopplade till transporter och skapar helhetslösningar, från avsändare till mottagare.

Johan Puke är en av förgrundsgestalterna i den svenska sjökrigshistorien, starkt sammanknippad med dramatiska händelser som slagen vid Hogland, Viborg och Ratan. I en ny biografi möter vi flera sidor hos Johan Puke, inte bara som ryktbar befälhavare ombord på *Dristigheten*, utan även som ung ärelysten löjtnant i fransk krigstjänst.

Europa präglades under revolutionsåren runt sekelskiftet 1800 av våldsamma förändringar. Den gamla tidens ordning sattes ur spel och ur askan reste sig det, som skulle bli det nya Europa, ett Europa där upplysningsideal och nationalstater satte dagordningen för samhällsutvecklingen.

De värvade och utskrivna trupperna, som under 1600 talet ätit och härjat sig igenom kontinentens krigsskådeplatser, var snart utbytta mot oändligt större massarméer med slagkraft vitt överskridande det svenska indelningsverkets kapacitet.

Sveriges position som stormakt med inflytande över världspolitiken vacklade betydligt, men självbilden och ambitionen att återigen dominera norra Europas politiska och militära scen saknades inte hos det politiska ledarskapet. Kombinationen av bristande militär och ekonomisk kapacitet med ambitiös utrikespolitik skapade flera gånger farliga situationer, där utgången hängde på en skör tråd.

I denna turbulenta tid möter vi Johan Puke (1751-1816), en man som från enkla förhållanden avancerade till chef för örlogsflottan och statsråd. I höst utkom den första heltäckande biografien om denna fascinerande per-

son, som under sin levnad tycks ha befunnit sig mitt i händelsernas centrum i några av vår historias mest dramatiska skeenden.

Puke var befälhavaren, som med orden: *"Lappa på dem så de vet att de ha svenska pojkar mot sig..."* räddade flottan och kung Gustav III:e ur blockaden i Viborgska viken 1790. Han var också en drivande kraft bakom expeditionen till Västerbotten 1809, som skapade ett visst andrum i det katastrofala ryska kriget 1808-1809.

Detta var tillfällen, då nationens framtid och oberoende stod på spel och Pukes resoluta ledarskap samt taktiska framsynthet bidrog till, att vågskålen äventyrligen vägde över till svensk favör.

Hans Norman och Erik Wallström är etablerade namn inom det marinhistoriska forskningsfältet och har denna gång genomfört ett omfattande källarbete för att kartlägga Pukes levnad, detta inte utan komplikationer, då materialet för undersökningen varit knappt och svårtillgängligt. Deras undersökning resulterar i, att den tidigare bilden av Puke nyanseras och en person med kvalitéer och brister, inte helt olika de dagens människor, möter hos sig själva växer fram.

Johan Puke överlevde årtal av örlog, statskupper och revolutioner, men bibehöll hela tiden både sina översåväl som underordnades gunst och respekt. Kanske kunde hans enkla bakgrund bidra till detta, då den paradoxalt nog innebar en viss självständighet mot den skadeskjutna aristokratins intrigerande. Pukes karriär präglades starkt av ämbetsmannens plikt känsla, vilket också kan härledas till avsaknaden av titel och utstakad framtid.

Professionaliseringen och upprustningen av örlogsflottan under 1700-talets senare del skapade ett skriande behov av kompetenta sjöbefäl. Med hjälp av hårt arbete och gedigna sjömanskunskaper inhämtade i utländsk tjänst kunde Puke snabbt stiga i graderna och etablera sig i den traditionstyngda örlogsflottans ledarskick.

John Pukes intrång i dessa sammanhang, som tidigare varit reserverade för män av börd, utgör intressant stoff för berättelsen om ståndssamhället under press, vilket var en av förutsättning för Pukes avancemang. Detta är en aspekt, som ges en något perifer plats i boken, som fokuserar mer på Pukes person och operationerna under kriget. Ett sådan fokus bidrar dock till att upprätthålla läsarens intresse och tempo i biografien. Avvägningen mellan struktur och aktör, som de historiska biografierna ställs inför, hanteras därmed på ett populärt och intresseväckande sätt, som gör att *"Johan Puke -skeppsgossen som blev generalamiral och statsråd"* borde kunna finna en stor läsekrets även utanför de specialintresserades skara.

August Borg studerar vid Stockholms universitets historiska och statsvetenskapliga institutioner samt är verksam som guide på sjöhistoriska museet.

Hans Norman och Erik Wallström utgav under hösten 2008 *"Johan Puke Skeppsgossen som blev generalamiral och statsråd 1751-1816"* på Atlantis förlag.

1001 böcker du måste läsa

Det här är en verklig tegelsten. Göran Hägg, författare, debattör, Tv-profil m.m. har valt ut 1000 böcker, som man bör läsa innan man dör. De 1001:e är själva läsanvisningen. Här blandas äventyrsböcker, barnböcker, karaktärsromaner m.fl. och samtliga presenteras på ett mycket smakfullt sätt. Den här boken ska användas som uppslagsbok och den ger också lästips utöver det vanliga. Boken ges ut på Wahlström & Widstrand förlag och finns i alla boklådor.

ISBN är 978-91-46-21649-0

Bokpresentatör Olle Melin

Dockorna vid Örlogsvarvet i Karlskrona

Varvshistoriska Föreningen i Karlskrona har sedan bildandet 2004 varit en flitig bokutgivare. Boken "Polhemsdockan, Femfingerdockorna och Oscarsdockan samt ej genomförda dockprojekt och äldre anläggningar för fartygsunderhåll vid Örlogsvarvet i Karlskrona" (våldigt lång titel) är den nionde av föreningens böcker. Författare är Tommy Svanberg, tidigare byggnadsingenjör vid Örlogsbasen och fortifikationen i Karlskrona. Läsaren får en utförlig beskrivning alltifrån Kölhalningsbroarna från slutet av 1600-talet till den senast byggda dockan, Oscarsdockan från slutet av 1800-talet. Boken innehåller många bra bilder och ett omfattande ritnings- och kartmaterial.

Föreningen har ytterligare två böcker under produktion. Om dessa återkommer vi.

Boken kan beställas genom Varvshistoriska föreningen, Asta Andersson, telefon 359315 eller epost asta.andersson@maritima.se

Med döden i kölvattnet

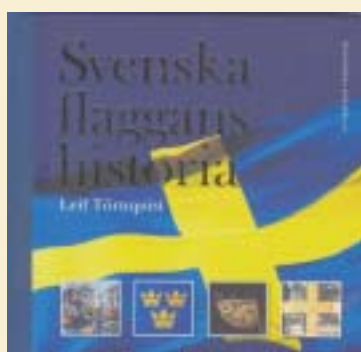
Författaren Kjell Håkansson har som utgångspunkt haft farfar Johan Håkanssons berättelser och anteckningar som utgångspunkt för denna bok liksom morfars, skepparen och stewarden Oscar Enebergs.

Boken återupprättat kontakten med en spännande epok i svensk sjöfart, då vind och ånga svarade för framdrivningen av fartygen. Vi får följa två sjömansliv, som under världskrig och skiftande konjunkturner fick vara med om det mesta.

Berättelsen kretsar mycket till Österlen och Brantevik, där familjerna hörde hemma, men boken är också näst intill ett uppslagsverk om sjöfarten från slutet av 1800-talet och in i vår tid.

En verkligt bra bok med ett rikt bildmaterial.

Boken har möjliggjorts genom stöd från Stiftelsen Sveriges Sjömanshus. ISBN är 978-91-976262-6-2

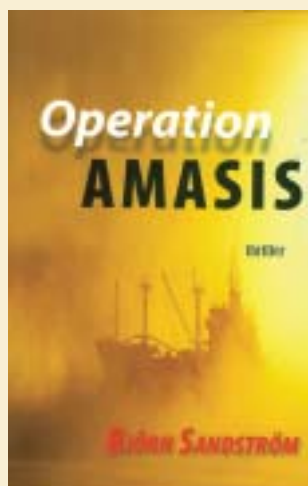
Svenska flaggans historia

Leif Törnquist, tidigare bl.a. överintendent för Statens Försvarshistoriska Museer och mångårig ordförande i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund har via Medströms förlag utkommit med boken Svenska flaggans historia. Boken handlar inte bara om själva flaggan och utvecklingen av traditionen utan även speci-

ella skeenden, där flaggan har haft betydelse.

Som vanligt, när det gäller Medströms förlag, är detta en mycket fin bok layoutmässigt, men det är ändå innehållet, som gör boken högst intressant

ISBN är 978-91-7329-014-2

Operation Amasis

Björn Sandström, Göteborgare, som började sin yrkesbana som officer vid kustartilleriet, men sadlade om till konsult inom ledarskap och ekonomi, har skrivit en thriller kring en händelse, som utspelade sig nära Vinga i anslutning till Tysklands ockupation av Norge i april 1940. För mig som kustartillerist är det spännande att i bokform uppleva alla de miljöer, som kom att prägla mitt första år i vapnet. Öarna i Göteborgs skärgård är kända för varje kustartillerist.

Ett annan intressant vinkling på boken är det persongalleri, som spelas upp. Författaren säger att det är fantasipersoner, men "Fa'n tro ´et". Hur som helst, Björn Sandström har skrivit en mycket spännande thriller, som inte lämnar någon oberörd. Den är lättläst och välskriven. Boken finns på Tre Böckers förlag med ISBN 978-91-7029-683-3.

Stridens skönhet och sorg

Den 11 november 1918 slutade Första världskriget och vapenstillstånd inträffade. Fyra års meningslöst stridande i skyttegravar i Europa och på haven var slut. Mycket har skrivits om detta krig, som för lång tid förändrade Europas gränser.

Ledamoten i Svenska Akademien, Peter Englund, känd bl.a. för sin bok Poltava, har i denna bok beskrivit kriget från ett helt annat perspektiv, än vad vi är vana vid. Vi får träffa nitton verkliga men nu okända människor, bland annat en australisk kvinna, som körde lastbil åt serbiska armén, en italiensk soldat, som hamnade på mentalsjukhus, en fransk ämbetsman, som aldrig såg fronten o.s.v. Dessa människor uplevde kriget på olika platser och på olika sätt, men de förenas av, att de alla befann sig långt ned i hierarkierna och att de fick sina liv ändrade.

En synnerligen välskriven bok, som verkligen griper läsaren. Boken finns i bokhandeln och har ISBN 978-91-7353-244-0

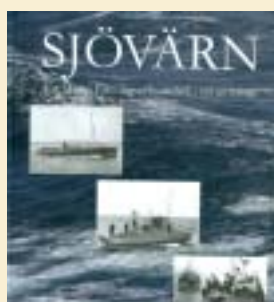
Svenska kyrkor

Medströms förlag har tidigare gett ut böcker om svenska slott, om borgar och fästningar m.fl. böcker, alla präglade av att vara praktverk. En gemensam nämnare har varit fotografen Malin Gezelius, som verkligen försett böckerna med suveräna bilder.

Nu har en ny bok kommit, Svenska kyrkor, som också kallas "En historisk reseguide". Författarna Ann Catherine Bonnier, Göran Hägg och Ingrid Sjöström tar oss tillsammans med Malin Gezelius runt på en resa om Sveriges kyrkor. Självfallet finns inte alla Sveriges kyrkor med, men urvalet är gjord med finess och många kyrkor har ofta en speciell historia att berätta.

Det här är ingen bok man sträckläser, men en bok väl värd att ha som uppslagsverk, om jag vill göra en egen resa.

Boken finns i bokhandeln och har ISBN 978-91-7329-9

Sjövärn. En Marin Frivilligverksamhet – en antologi

När jag var skolgrabb i Karlskrona Läroverk, hade jag många skolkamrater, som sommartid deltog i Sjövärmets verksamhet. Jag hade då föga aning om kårens bakgrund, utan trodde mest det var en slags kolloverksamhet för skolgrabbar. Men ack vad jag bedrog mig. Väl i marinen blev jag varse, vilken viktig uppgift kåren hade haft bland annat under Andra världskriget.

Om detta sistnämnda kan man läsa i boken Sjövärn, som berättar om kåren i dess olika skepnader. Boken beskriver på ett lättfattligt sätt kårens utveckling och förändringar, men det som ändå är den stora poängen är de individuella berättelserna om åren i kåren.

Och bildmaterialet är verkligen suveränt och höjer bokens värde väsentligt. Och inte blir det sämre av, att med boken följer en DVD med nästan två timmars film från olika epoker.

Den här boken är ett måste för alla intresserade av flottans historia.

Boken ges ut av Sjövärmekårens Riksförbund, Box 5435, 114 84 Stockholm, och har ISBN 978-91-633-3482-5..

Världens modernaste minröjningsfartyg levererat

HMS Vinga till sjöss Foto: Peter Nilsson/Kockums

Tonsdagen den 6 november togs första steget mot morgondagens svenska flotta i och med, att det modifierade minröjningsfartyget HMS Vinga levererades till Försvarsmakten. Efter ceremonin i örlogshamnen i Karlskrona är framtidens flotta delvis redan här.

Generaldirektören för Försvarets materielverk, Gunnar Holmgren, var mycket nöjd med att lämna över ansvaret för fartyget. Marininspektör Anders Grenstad var även han mycket nöjd:

– I dag är en viktig dag för marinen och Försvarsmakten. Minvapnet var först ut i marinen med att sätta fartyg i internationell beredskap. Nu är man först med nästa generation marina fartyg, en generation som kommer att följas av korvett Visby nästa år.

Magnus Hultman är första fartygschef på de nya fartygen och är även han mycket nöjd och stolt idag. Han och hans besättning har dragit ett tungt lass under de många provturer, som föregått leveransen.

Uppgifter saknas inte för de nya fartygen. Beräkningar visar att tiotusentals minor, som fälldes under världskrigen fortfarande finns kvar på bottenarna i Östersjön. Minorna kan ställa till med problem vid fiske eller undervattensarbete. Den gasledning, som planeras genom Östersjön är ett typiskt sådant undervattensarbete.

Minröjningsfartygen av Koster-

klass kommer att ge helt nya möjligheter att upptäcka och oskadliggöra alla typer av minor eller annat under vattnet. Ett helt nytt stridsledningssystem gör fartyget mycket lämpligt att operera tillsammans med både utländska och svenska fartyg. Sonaren, som söker under vattnet kan upptäcka oerhört små detaljer och de nya undervattensfarkosterna gör det både säkrare och snabbare att oskadliggöra minor. Den allra största förändringen är kanske fartygets förmåga att försvara sig mot angrepp från luften. Andra minröjningsfartyg i världen är helt beroende av att ett annat fartyg skyddar dem mot luftangrepp.

Fem minröjningsfartyg av Landsortsklass ingår i den modernisering, där Vinga är först ut. Under våren

2009 kommer nästa två fartyg. Sommaren 2010 ska samtliga fem fartyg vara levererade till Försvarsmakten.

Jimmie Adamsson

Fartygschefen Magnus Hultman tar emot befälstecknet av flottiljchefen Anders Olovsson. Foto Jimmie Adamsson

Första befälsbesättningen på HMS Vinga Foto: Jimmie Adamsson

Nytt gradsystem i Försvarsmakten

Fredagen den 24 oktober tog ÖB beslut om formerna för gradsystemet i det nya tvåbefälssystemet. Från och med den 1 januari 2009 är officerare indelade i två olika gradsystem.

Det nya gradsystemet är en konsekvens av tvåbefälssystemet med olika utbildningsinriktningar för officerare och specialistofficerare, som har införts. Det har varit oklart, vilken grad som en specialistofficer ska ges efter examen, liksom hur det ser ut längre fram i karriären. Beslutet tydliggör detta. Officerare (OF) och övriga grader (OR) är det, som ska gälla inom Försvarsmakten.

Övriga grader/Other Ranks (OR)

De övriga graderna (Other Ranks) omfattar både soldater och specialistofficerare. Titlarna i det nya gradsystemet ska i största utsträckning harmonisera med andra nationers gradsystem. Den svenska beteckningen furir har därför fått stryka på foten till förmån för sergeant. För övriga beteckningar, se tabellen.

Elever vid grundläggande officersutbildning får i det nya syste-

met benämningen kadett och OR-grad 3-5. Graden varierar beroende på, var i utbildningen eleven befinner sig.

Inget tvång

Under de närmaste åren kommer antalet OR-befattningar i Försvarsmakten vara fler än antalet specialistofficerare. Dessa befattningar kommer därför att besättas av taktiska officerare. Men det innebär inte, att officerare kommer att tvingas byta grad.

Byten mellan gradsystem kan dock ske på frivillig basis.

En viktig del i det nya personalförsörjningssystemet är, att befordran till en ny grad förutsätter en ledig befattning samt att individen har den kompetens, som efterfrågas i befattningen.

Även de civilanställdas befattningar kommer att nivågrupperas efter utbildningsnivå i två motsvarande system, CF och CR och ska vara direkt jämförbara med de militära motsvarigheterna.

En konsekvens av beslutet är, att uniformsreglementet måste omarbetas.

Källa: Officersförbundet.

Medel	Arbets	Plåster	Arbetsbeteckningar	Plåsterbeteckningar
OR 1	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 2	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 3	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 4	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 5	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 6	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 7	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 8	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 9	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 10	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 11	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 12	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 13	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 14	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 15	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 16	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 17	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 18	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 19	sergent	sergent	sergent	sergent
OR 20	sergent	sergent	sergent	sergent

OF (Officerare)	OR (Övriga grader - specialistofficerare och soldater)
OF 5 (General, Arml)	
OF 6 (Generalmajor, vicegeneral)	
OF 7 (Generalljör, korvetkapten)	
OF 8 (Brigadgeneral, flottiljchef)	
OF 9 (Överste, kommandör)	
OF 4 (Överstejunker, kommandörkapten)	
OF 3 (Major, övrigkapten)	OR 9 (Regements-Flottiljchef)
OF 2 (Kapten)	OR 8 (Överste)
OF 1 (Stam)	OR 7 (Stam, Regementskapten, Regementschef)
OF 1 (Stam)	OR 6 (1:e sergent, 1:e stam, 1:a korvetkapten, 1:a markkapten)
	OR 5 (sergent)
	OR 4 (sergent)
	OR 3 (sergent)
	OR 2 (sergent)
	OR 1 (sergent)

Muskövarvet AB är en del av Dockstakoncernen dit även Rindö Marine AB och Dockstavarvet AB hör. Dockstavarvet bildades 1905 och är idag ett av marknadens ledande företag avseende nybyggnation av aluminiumbåtar. Dockstavarvet exporterar numera båtar till tre kontinenter. Tillsammans med marknadens starkaste konstellationer för såväl kommersiell som för offentlig och privat sjöfart.

MUSKÖVARVET AB

Din samarbetspartner i vått och torrt

Söker du erfarenhet, kompetens och kvalitet? Då är det till Muskövarvet AB du ska vända dig! Med lång erfarenhet från allt mellan himmel och hav kan vi bland annat erbjuda följande

- Torrsättning upp till 400 ton
- Byten, service och reparationer av Motorer
- Installation, felsökning och reparationer av Elsystem
- Alla förekommande skrov och ytbehandlingsarbeten
- Vinterförvaring, wiretillverkning, kapell, rörsystem mm

Tel: 08-502 616 70
Fax: 08-502 616 80

www.muskovarvet.se

info@muskovarvet.se

Fullriggaren af Chapman 120 år

När fullriggaren *G D Kennedy* år 1923 köptes av flottan och döptes till *af Chapman*, var detta det tredje fartyget, som bar den store skeppsbyggarens namn.

Det första var en fregatt, som byggdes vid Örlogsvarvet i Karlskrona 1803 under af Chapmans tid och var varvets nybygge nr 167. Hon utrustades med 36 kanoner och såldes 1825 till Columbia.

Fartyg nr 2 var också en fregatt. Hon byggdes 1830 som nybygge 203 och utrustades med 36 kanoner. Efter linjetjänst i flottan avslutade hon sina dagar som logementsfartyg i Karlskrona, ett icke ovanligt öde för gamla örlogsfartyg.

Men fullriggaren *af Chapman* har en annan historia. Hon sjösattes 1888 på ett varv i sjöstaden Whitehaven inte långt från Liverpool. Det var dåliga tider för skeppsbyggeriet och sjöfarten, så hon byggdes på spekulation i väntan på att bättre tider skulle komma och det gjorde, att hon fick en för dåtiden ovanligt lång byggtid.

1888 köpte ett irländskt rederi, Martin & Co i Dublin, fartyget och döpte det till *Dunboyne*. Dun är en befäst kulle intill floden Boyne. Fartygets första kapten var den 26-åriga John O'Neill. Han kom att föra fartyget i 20 år, d.v.s. hela den tid fartyget seglade under engelsk flagga. Irland lev ju inte självständigt förrän 1921.

Med på resorna från början var kaptenens nittonåriga hustru, Kathleen, som därefter följde sin man under alla år. Hon födde fem barn ombord och av dessa överlevde fyra.

Jungfruresan gick till Portland i Oregon på USA:s västkust och den tog 130 dygn och gick runt hornet. Hon seglade sedan på olika trader runt jorden. Hon var ingen snabbseglare men en medelmåtta, som kunde segla dygnsetapper på cirka 150 distansminuter, d.v.s. en sträcka motsvarande Göteborg – Malmö.

af Chapman vid Skeppsholmen

Depressionsåret 1908 såldes fartyget till Norge och gick där under två redare, först Leif Gundersen i Porsgrunn och därefter Emil Knudsen i Lillesand. Fartyget seglade då på "world-wide-trade", vilket förmodligen innebar sågade trävaror från Skandinavien, spannmål från Australien och guano från Sydamerika.

1915, mitt under första världskriget, köps fartyget av rederiaktiebolaget Transatlantic i Göteborg och döps om till *G. D. Kennedy* efter en varvsdisponent i Göteborg. Hon blir lastförande skolskepp och ombord förläggs en treårig befälsutbildning. Vid denna tid föreskrev svensk lag, att ingen kunde föra befäl över fartyg utan utbildning ombord på seglande fartyg. Det blir kö till prentisplatserna (prentis = elev) ombord.

De första året seglade fartyget i Östersjön, eller rättare sagt, det bogserades till Sundsvall p.g.a. minfaran. Men redan året efter seglade fartyget till Durban i Sydafrika och så fortsatte seglingarna fram till 1922. Det skulle bli alltför omfattande att här beskriva dessa år, men mycket slit och många umbäranden präglade livet ombord. *G. D. Kennedy* lades upp 1923 i likhet med vad många andra segelfartyg gjorde.

På 1920-talet letade flottan efter ett nytt skolskepp för Skeppsgosseakademien för att ersätta de gamla briggarna *Gladan* och *Falken* från mitten av 1800-talet. Ett nybygge beräknades då kosta cirka 350 000 kronor, så det passade ju bra att köpa *G. D. Kennedy* för 40 000 kronor och utnyttja ett anslag om 128 000 kronor för att bygga om fartyget. Det visade sig, att när ombyggnaden var klar, hade den kostat 400 000 kronor. Det är lätt att vara efterklok.

Den 8 november 1923 tog flottan över fartyget, som då låg i Göteborg. Hon bogserades till Karlskrona för ombyggnad, vilken innebar, att fartyget inte längre skulle vara lastförande.. Lastluckorna blev nedgångskappar

Interiör

och mellandäck – trossdäck – byggdes om till förläggning. Hon försågs med cirka 950 ton barlast i form av skrot, sten m.m., vilket bands med cement.

I flottan hade fartyget 70 befäl och manskap, 160 skeppsgossar och ett 40-tal civila elever, totalt cirka 270 man. Detta ska jämföras med cirka 40 under Transatlantperioden och cirka 25 under den irländska perioden.

af Chapman gjorde i flottan 11 säsonger och 11 långresor. Den första resan 1924 hade kommendörkapten G A Wester som fartygschef och kapten A O A Bergman som sekond. Starten skedde i Karlskrona den 8 juli och gick till England och den 29 september förtöjde man i

Karlskrona för avrustning. Långresorna gick till England, till Medelhavet och till Afrikas västkust. 1931 gick färden över Atlanten och samma var målet för sista långresan 1934. När hon detta år kom tillbaka till Karlskrona, var hon i mycket dåligt skick och några fler långresor blev det inte. Istället bogserades hon ut på redan i Karlskrona för segelexercis.

Sista resan företogs 1937. Då bogserades fartyget med satta segel till Stockholm och lades upp vid Skeppsholmen som logementsfartyg, där hon efterträdde den legendariska fregatten *Vanadis*.

Efter Andra världskriget hade flottan inte längre behov av skeppet, utan skrotning förestod. Chefen för Stockholms stadsmuseum Gösta Selling hade dock bitit märke i fartyget och utverkade, att Stockholms stad fick köpa *af Chapman* för 5 000 kronor. Efter ett omfattande ombyggnadsarbete, som kostade cirka 350 000 kronor kunde *af Chapman* invigas som vandrarhem 1949.

Efter nästan 60 år som vandrarhem, cirka halva fartygets liv, var det dags för en genomgripande renovering, som skulle ge fartyget minst 100 år till som vandrarhem. Den omfattande renoveringen genomfördes vid Muskö örlogsvarv och 2008, 120 år efter sjösättningen, kunde fartyget återinvigas som vandrarhem.

Det är ett fantastiskt arbete, som åstadkommit. Kostnaden är f.n. över 100 miljoner kronor, men för detta har man inte bara fått ett fartyg i toppskick utan även ny dykdalb vid Skeppsholmen, ny landgång, ny el, fjärrvärme samt nya ledningar för vatten och avlopp.

Det är idag en fröjd att komma inombords och se med vilken finess renoveringen är utförd.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Gjorde två långresor med *af Chapman*

Rune Johnsson Karlskrona, 92-årig f.d. skeppsgosse och sedermera fanjunkare vid flottan gjorde två långresor med *af Chapman*, somrarna 1932 och 1933. Båda resorna gick till Medelhavet med besök i bl.a. Malaga, Oran och Valencia. Rune tillsammans med sju andra

skeppsgossar var de enda, som fick göra två långresor med skeppet. Första långresan tjänstgjorde Rune vid storsegelrån och på andra resan fanns han vid bramrån på stormasten. Vid båda långresorna fanns ett tiotal civila elever ombord. Dessa kallades för schottar.

Rune, som är bördig från Östergötland, antogs vid

Skeppsgosseakåren vid höstantagningen 1931 och karlskrevs 1934. Han tillhörde 3. skeppsgossekompaniet med nummer 78.

Efter karlskrivningen blev Rune matros och artillerist vid 3.matroskompaniet. Han var under stor del av tiden i flottan sjökommenderad, i huvudsak på jagare och avslutade sin karriär som bogserbåtsbefälhavare vid Ekipaget i Karlskrona. Han gick i pension som fanjunkare 1976.

Rune kan inte peka på några dramatiska upplevelser under seglingarna med *af Chapman*. Han upplevde inte någon pennalism under resorna, men disciplinen ombord var stenhård.

Men framför allt fick jag en gedigen utbildning, som jag haft nytta av hela livet-, säger Rune.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Nordiskt militärt kamratföreningsmöte i Karlskrona 2009

Trots att försvarsmakterna i Norden reducerats lever dock de militära kamratföreningarna vidare med god livskraft. I Sverige bildades de flesta i samband med 1930-talets upprustning, men många är äldre, bl.a. Vapenbröderna i Vaxholm, som tillkom redan i slutet av 1800-talet.

I Sverige är kamratföreningarna samlade i en paraplyorganisation, Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund.

Vartannat år anordnas en sammankomst mellan de nordiska ländernas kamratföreningar, där värdskapet roterar. Under 200-talet har mötena hållits i Enköping 2001, Kristiansand i Norge 2003, Helsingfors 2005 och Bornholm 2007.

Nu är turen kommen till Sverige 2009 och då kommer Karlskrona garnison att vara värd för gästerna från hela Norden. Marinbasen är sammanhållande för evenemanget

Under två dagar har en delegation från de fyra berörda länderna besökt Karlskrona för att förbereda dagarna i Karlskrona i mitten av juni 2009. Delegationen leddes av Christer Olofsson, svenska riksförbundets ordförande.

Värd var Marinbasen och dess handläggare Peter Glimvall. Man tittade på förläggningar, diskuterade program och uppvaktade kommunen.

Förutom Marinbasen och kommunen kommer också de militära kamratföreningarna i Karlskrona, Flottans Män och KA 2 Kamratförening, att vara med bland arrangörerna.

Senast Karlskrona var värd var 1969, då dåvarande Sydkustens örlogsbas och Karlskrona kustartilleriregemente stod för värdskapet.

Välkomna till Karlskrona sommaren 2009!

Olle Melin

Delegationen från de nordiska militära kamratföreningarna samlade framför lagfartyget Trossö. I mitten i andra ledet Christer Olofsson, ordförande Sveriges militära kamratföreningars riksförbund, till höger om honom Kent Alritzson från KA 2 Kamratförening och längst till vänster Peter Glimvall, Marinbasebs handläggare. Foto Olle Melin

Samling på Kungsholmen i samband med 1969 års möte i Karlskrona. Foto Bengt Jacobsson

FM Västervik
informerar

RIKSÅRSMÖTE 2009

Till gästande Flottans Män.
Inkvartering blir på Lysingsbadets Kamping.
Om önskemål finns att sammanbo med forna skeppskamrater
eller andra gamla vänner, vänligen meddela mig detta
så fort som möjligt, så jag kan beakta detta.
Inkvartering kommer annars att ske föreningsvis i stugorna.

Vänligen
Bosse Nord
Splintgatan 4, 593 38 Västervik, tel. 0490 – 13651, mob. 070 – 1504039
Eller; familjennord@bredband.net

Ulven – (Kronan) dagarna i Göteborg 4 – 6 september 2009

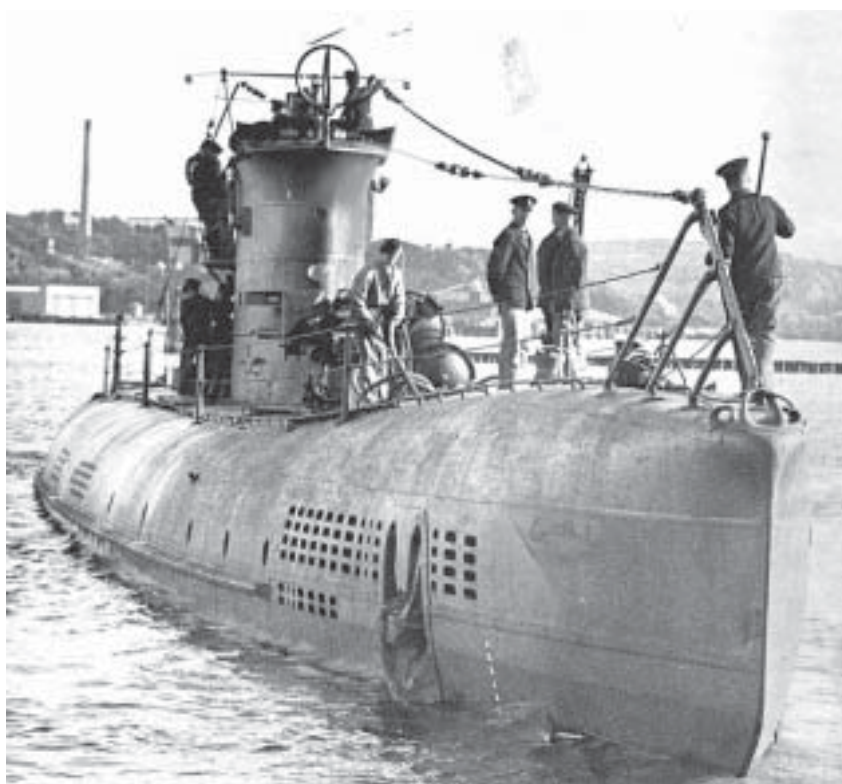
Vid lokalföreningsmöte i september 2006 beslutades, att Kronan-dagarna 2009 ska genomföras i Göteborg till minne av ubåten *Ulven*, som min-sprängdes i april 1943. Hela besättningen på 33 man omkom.

Minnesdagarna genomförs i samarbete mellan FM Göteborg, Maritiman och Fiskemuseet på Hönö.

Boka in helgen 4 – 6 september 2009 redan nu. Mer information och detaljprogram kommer i FM-tidningen nr 1, 2009.

Eventuella frågor kan ställas till Lars Nordenberg,
epost submarine.ab@hotmail.com
eller till P O Eriksson,
telefon 031-290655

V Ä L K O M N A !

Skeppsholmsdagen drog storpublik

Söndagen den 14 september genomfördes årets Skeppsholmsdag med en ström av besökare hela dagen. Skeppsholmsdagen var i år samordnad med Segelfartygens dag och det var många vackra segelfartyg, som passerade revy under dagen.

Nytt för i år var, att Statens fastighetsverk öppnat del av tunnelsystemet på ön för besök. Bl.a. kunde man här se en minutställning, men också bilda sig en uppfattning om, hur det var att jobba i ett bergrum under orostider. Synd bara, att inredningen helt raserats.

I övrigt kunde man göra studiebesök på ett antal av de tidigare örlogsfartyg, som nu blivit veteranbåtar efter ett

omfattande frivilligarbete av entusiaster. Ett imponerande arbete kunde man lätt konstatera.

Den nyrenoverade fullriggaren af Chapman kunde också beses (Se särskild artikel!) liksom alla de möjligheter, som denna pärla mitt i Stockholm erbjuder.

Jag mötte under min vandring Stockholms Skeppsgårds ordförande Gustaf Taube och han sken med hela ansiktet över de lyckade arrangemangen. Han måste vara helnöjd med dagen.

Vidstående bildkavalkad ger ett litet axplock över vad Skeppsholmsdagen hade att erbjuda.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Svenskt – danskt riksordförandeträff i Ängelholm

Redan på riksårsmötet En Fyra Skåne i våras lyckades vår ordförande Lars Linde få vår nyvalde riksordförande intresserad för en träff hos oss i Ängelholm under hösten. När vi sedan var inbjudna till en – Svensketräff – hos Bröndby Marineförening utanför Köpenhamn fick Lars via Ibb Kettler en pratstund med den danska riksordföranden Jens Ole Löje Jensen, som lovade komma till oss för att för första gången få tillfälle att få knyta kontakter över gränserna med sin kollega, vår nyvalde Johan Forslund. Ibb Kettler och hans maka Leni arbetar båda i den danska föreningens ledning och dessa var också inbjudna till träffen, som ägde rum den 4 november.

De båda ordförandena höll föredrag på Ängelholms stadsbiblioteks hörsal, där en intresserad publik tagit plats. Våra verksamheter är i stort lika såväl på riksplanet som lokalt. Men nämnas bör, att den danska föreningen har mer än dubbelt så många medlemmar som vi i sin organisation. Men betänk då också, att Danmark i dag är en stor sjöfartsnation och med mycket långa kuststräckor. De båda ordförandena var överens om, att vi har mycket gemensamt att diskutera, icke minst när det gäller det nordiska samarbetet med bland annat våra återkommande träffar, som är en mycket viktig länk för våra kamratföreningars verksamhet.

Ängelholmsträffen inleddes med gemensam samvaro och måltid, innan det var dags för mötet i biblioteket. Bland de mest långväga gästerna fanns representanter för Göteborgsföreningen med sin ordförande Lars-Erik Wennersten med maka Ingrid i spetsen, vidare Nils Gösta Persson med sin maka Anita och P.O. Eriksson. Från

Danske riksförbundsordföranden Jens Ole Löje Jensen tillsammans med vår Johan Forslund

Malmö kom ordförande Jörgen Persson med sambo. Sjöräddningen i Torekov representerades av Ola Rick. Under måltiden fick den danske Marinföreningens ordförande kommendörkapten Jens Ole Löje Jensen motta Flottans Män Hederstecken, som på uppdrag av Riksförbundet utdelades av vår ordförande Lars Linde. Efter föredraget samlades de långväga gästerna och värdarnas styrelse för eftersits i Hantverkshuset, beläget i samma kvarter som vår Kajuta, som just i dagarna har fått ett helt nytt tak.

Gunnar Gunnarson

FULLSERVICEVARVET MITT I SKÄRGÅRDEN

Vi är specialister på trä, men servar och reparerar de flesta motorer och båtar, även aluminium. Reservdelar på lager till Yanmar och Volvo Penta.

ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB
BOX 15, 130 25 INGMARSÖ
08-542 461 36, batservice@swipnet.se

RESERVDELAR & TILLBEHÖR

Mer än 55000 delar i lager!

MARINSHOPEN

www.marinshopen.se

Butik Grossistvägen 1-5 Älvsjö Tel/Postorder 08-642 93 00

Sjöbjörn i smoking

Båtar för sjöfolk

www.tiiskeri.se/www.tiiskeri.fi

Femkamp

Begåvade med gott väder, glatt humör och stadig vind i seglen kom femtioåttio kamrater och familjer ut till Notholmen för att delta i Region Mitts årliga femkamp.

Temat för årets femkamp var att samtliga deltagare befann sig inkallade på repövning och som sig bör kom anfallsstyrka Röd från öster. Attacken från anfallsstyrkan skulle slås tillbaka av besättningen på det stolta fartyget Notholmen. Sammanlagt tolv lag från lokalföreningarna Västerås, (tillika telförsvarare), Stockholm, Norrköping, Norrtälje, Ny-näshamn och arrangerade Södertälje tog sig an uppgiften. Som bra kamrater ställde LoF Stockholm upp med förstärkning till ett icke fulltaligt lag!

De olika drabningsplatserna var uppbyggda efter både uppdiktade, halvsanna och sanna historier från arrangörernas tid i flottan.

En av stationerna, som blev mest omtalad, var Gnisten. Allt mellan fruktad och underbar var kommentarerna. Övningen gick ut på att en person sitter med en komplett "kodnyckel" i form av en figur uppbyggd av Lego-bitar. Samma person får berätta för

person två, hur "kodnyckeln" ser ut. Person två får sedan gå till person tre och beskriva med ord vad person ett sett och berättat. I sin tur får person tre med lösa Lego-bitar bygga ihop "kodnyckeln". Det häftigaste som hände under denna övning var, att en av kamraterna aldrig sett eller hört talats om Lego. Han var nittioåttio år och fick sin första kontakt med Lego-bitarna, men det märktes inte, då hans lag fick full pott i övningen, vilket bevisar tesen, att det aldrig är för sent att lära. Övningen i sin tur används hos en större fordonstillverkare i Södertälje, där den tjänar som en övning i kommunikation.

Ett annat moment var nere i SLC, stridsledningscentralen, där "sjömålsrobotarna" satts över i manuellt läge. "Sjömålsrobotarna" symboliserades av pilar som skulle kastas mot sjömålen i form av frigolitmodeller av motor-torpedbåt, ubåten *HMS Söderrmanland*, kustkorvetten *HMS Gävle*, den stolta jagaren *HMS Småland*, kryssaren *HMS Göta Lejon* samt icke definierat hangarfartyg på flottbesök. En flink och snabb farkost som en MTB gav högre poäng än det något större hangarfartyget.

En klassiker i alla de otaliga femkamper, som genomförts på Notholmen, är att kasta ringar på föreningens 30

mm Bofors kanon. Givetvis var den med under benämningen "Gamla Bettan" och ringarna fick för dagen symbolisera motvikter, som skulle appliceras, då "Gamla Bettan" sköt snett vid tidigare provskjutningar. Den tidigare nämnda vinden blev ytterligare en försvårande faktor i "skjutbanan" och ställde till det för många deltagare.

Vidare fick deltagarna mäta sin skicklighet i Byssan, där pannkakor i form av äkta varpor skulle fördelas ut. En av kamraterna från Norrköping var starkt misstänkt som dopad av ett gotländskt varpahormon, då han utan större möda lätt sänkte sina varpor en efter en, vilket var härligt att se!

Inne i mörkret i Notholmens gamla förråd för minor så utspelade sig stationen Maskin. I mörkret fick deltagarna under tidspress montera i hop ett antal skruv med tillhörande muttrar.

Runt Notholmen kunde under dagen ses grupperna med härligt humör ta sig an uppgifterna i såväl medgång som motgång. Huruvida styrka Röd blev tillbakadrivnen var av intet intresse, utan den stora frågan var, huruvida LoF Västerås en fjärde gång skulle ta hem femkampen. Då de i föregående tävling säkrat tidigare bucklan för evigt, så bidrog LoF Västerås med en ny ståtlig buckla, som under samtliga deltagares beskådande applåderades.

Men innan resultatet meddelades, avnjöts en härlig lunch i form av, vad annars, ärtsoppa och fralla. Under lunchen så jämfördes erfarenheter från dagens övningar där Gnisten blev ett hett ämne.

Många kamrater från olika lokalföreningar tog chansen att återknyta bekantskaper och knyta nya, bjuda in till träffar och helt enkelt umgås.

Prisutdelningen började med ett gemensamt lagfoto och fortsatte med en rafflande final, där slutresultatet presenterades. Efter ett par rundor stod det klart, att LoF Västerås meriterande svit var bruten och som ny innehavare vandringspriset var LoF Södertälje! I laget ingick vice ordförande Tommy Carlsson, oumbärliga Katrin Norman och webbmaster Per Östling, som med bravur genomförde tävlan, givetvis utan förkunskaper om tävlingens innehåll.

Som arrangerande lokalförening vill vi i Södertälje tacka

Traditionell femkampsgren på Notholmen

den mangranna uppslutningen och härliga inställning i den traditionella femkampen i Region Mitt! På återseende kamrater.

Jane & Thomas Westerberg

Vinnande lag femkamp region Mitt 2008

Weinsjös karikatyrer

Så här tolkade Roland Weinsjö beslutet, att 6 korvetter blev 5

Stugpriser				Tillägg för icke medlemmar	
Stuga		Kr/dygn	Kr/vecka	Kr/dygn	Kr/vecka
Calle Schewen	4 bäddar	300	1925	120	330
Albertina	4 bäddar	270	1735	120	330
Rönnerdahl	3 bäddar	270	1735	60	220
Sj° sala	3 bäddar	270	1735	60	220
Maj p- Mal°	2 bäddar	220	1390	60	220
Sköna Helén	2 bäddar	180	1155	60	220
Carmencita	2 bäddar	180	1155	60	220

In- och utpöyttning i stugorna sker normalt p- s°ndagar. Uthyrning av stugor f°r hela s°songen kan medges av Trattenkommittén och då gärna till arbetande medlemmar.

Transporter

Vid veckohyra ingår transporter mellan Stora Tratten och Finnhamn i samband med ankomst och avfärd, samt handlingsresor tisdag och fredag till ICA på Ingmarsö. ICA Ingmarsö är ombud för Apoteket, Systembolaget och Svensk kassaservice. I samband med ankomst kan livsmedel för ett par dagar inhandlas i affären på Finnhamn (begr°nsat sortiment)

Extra resor kostar 50:- till Finnhamn och 100:- till Ingmars°. Medf°ljande betalar 20 kronor.

Hamnavgifter och Sponsring

Medlem betalar 50:-/dygn och icke medlem 70:-/dygn. Den som sponsrar Stora Tratten med 500 :- slipper betala hamnavgift under hela säsongen.

Bokning

Boka via Internet p- v-r hemsida www.pottansman.se klicka p- òStora Trattenò eller anv°nd talongen nedan och skicka den till Flottans Män i Stockholm, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm. Svar om bokningen erhålles efter ca en vecka. Medlemmar kan b°rja boka redan den 1 oktober f°r n°stkommande sommar medan icke medlemmar f-r b°rja boka tidigast 1 januari samma -r. Bokningsavgift om 200:- ska inbetalas till **PG 356109-9** senast 2 veckor efter bokningsbekräftelse erhållits och stugavgiften inbetalas på samma PG senast 2 veckor före tillträde. Bokning för del av vecka görs hos holmvärden under ordinarie öppettid. Det är lättast att få stuga under de första och sista veckorna på säsongen.

Avbokning

Bokningsavgiften -terbetalas ej om inte s°rskilda sk°l f°religger och hyra f°r outnyttjad tid -terbetalas inte.

Stugbokning

é é é é é é é é é é é é é é é .. é é é é é é ..

Textat namn
Medlemsnummer

Vuxna: é é é Barn é é é é

.....

Gatuadress

.....

Postnummer

Postadress

Telefon inkl riktnr

.....

Namn på önskad stuga

Önskas hyra under tiden

.....

Alternativ önskad stuga

Önskas hyra under tiden

Välkommen till Stora Tratten!

Flottans Mäns sommarparadis juni till augusti

- 1 Klubbhuset Evert Taube
- 2 Rosemarie - Holmvärdens stuga
- 3 Carmencita
- 4 Albertina
- 5 Sköna Helén
- 6 Maj på Malö
- 7 Ellinor
- 8 Rönnerdahl
- 9 Sjösala
- 10 Calle Schewen
- 11 Sopstation, återvinning
- 12 Bastu
- 13 Hamn med bryggor
- 14,15 Nya Toaletter
- 16 Färskvatten

Inte långt från Finnhamn i Stockholms skärgård ligger Flottans Mäns sommarö Stora Tratten, lätt tillgänglig med skärgårdsbåt från stan. Där kan föreningens medlemmar, oavsett vilken lokalförening Ni tillhör, hyra en stuga eller lägga till med egen båt. Ön ligger utmed Husaröleden på N59°28',1; O18°49',6.

På ön finns klubbhus och sju stugor att hyra. I alla stugor finns gasolkök, kylskåp eller kylbox. Färskvatten hämtar Du från tunnan vid vårt vattenreningsaggregat.

Det råder ingen lyx på ön, men boendet är mycket prisvärt. På ön finns också en vedeldad bastu, badbryggor, en sandstrand för barnen, båtar att hyra, en gästhamn och runt ön finns fina fiskevatten. Flottans Mäns köpte ön år 1944 och har sedan dess genom ideellt arbete och generösa gåvor gjorts till ett litet paradis.

Varianter under juni till augusti. Under denna tid finns en holmvärd på ön som sköter om ön. Stuggäster hämtas och lämnas på Finnhamn av holmvärderna.

Stugbyten sker på söndagar och på tisdagar & fredagar ordnas handelsresor till ICA på Ingmarsö.

Observera att det är lättast att få en stuga i början och i slutet av säsongen.

Den som inte besökt St. Tratten har missat det bästa Flottans Män har till sitt förfogande. Gå gärna in på stockholmsavdelningens hemsida www.flottansman.se och klicka på "Aktiviteter" och sedan bilderna.

Vi välkomnar alla sponsorbidrag !

Stora Tratten är riksföreningens ö, men förvaltas av Stockholmsföreningen på ideell basis. Tyvärr ökar alla kostnader för underhåll, drivmedel, sophämtning mm och för att kunna bibehålla en skälig standard på, eller helst förbättra, våra stugor och övriga anläggningar behövs mer intäkter. Detta kan i första hand nås genom stadkommas med högre beläggning av stugorna och ökad sponsring (inget bidrag är för litet). Stora Tratten är en riktig pärla i Stockholms skärgård och måste vårdas ömt av FM. Det är en unik plats för oss medlemmar att samlas på under sommaren. Där kan vi sitta på ljugarbänkarna vid stranden och berätta gamla minnen och om vädret mot all förmodan skulle vara otjänligt kan vi träffas i vår fantastiska klubbstuga, Evert Taube, framför en brasa i öppna spisen.

Hoppas detta lilla opus kan vara till någon användning, skriver Rune Johnson.

Rune ryckte in som musikelev i juni 1936 på Skeppsholmen.. Det är fantastiskt, att Rune efter mer än 72 år efter inryckningen fortfarande är aktiv som hornblåsare vid högtider, som Flottans Män ordnar.

En hornblåsares dag på Skeppsholmen åren 1936 - 1939

06.15 **Revelj** för yrkesfolket, blivande maskinister, hantverkare etc. Signalen blåstes i kasern III.

06.45 Signalen **Uppställning** för avmarsch till varvet. Under varvsklockans entoniga och ihärdiga ringande tågade så manskapet iväg för att få praktik inom sin yrkesgren, som fanns representerad inom varvet.

07.00 **Revelj** för manskapet till skolorna. Rekryt och korpralskolan. Signalen blåstes i kasern I och II.

08.00 Vid flaggans hissande och halande blåstes signalerna **Givakt, Paradmarsch och Fortsätt**.

21.00 Flaggan halades vid solens nedgång dock senast kl 21.00. Flaggan blåstes av tre hornblåsare på tre olika platser. En vid högvakten vid Skeppsholmsbron, en vid Exercisskolan och en vid logementfartyget *Vanadis* och senare *af Chapman*. Två hornblåsare var alltid på vakt. En vid högvakten och en i kasern III.

09.00 Signalen **Avbryt övningarna** för skolorna. Blåstes framför Exercishuset ut mot planen.

09.10 Signalen **Fortsätt övningarna**.

Några klockor, som ringde, när det var rast, fanns ej, utan signalerna sköttes av hornblåsaren. Signalerna gavs varje timma fram till kl 17.00 med uppehåll för lunch kl 12.00. Efter uppställning i Exercishuset kunde ibland signalen **Avtropp** blåsas, om skolchefen så kommenderade.

19.00 De av manskapet, som hade permissionsförbud, var iklädda vita byxor. Permissionstället hade inlämnats till förrådet. Namnet på dem med vita byxor var "Lasse". Vakthavande underofficer bestämde, hur ofta han ville se de personer som hade Lasse. Hornblåsaren fick då order att blåsa **Lasse signalen**. När signalen ljud skulle alla, som hade Lasse anmäla sig för vakthavande underofficeren. Texten till signalen löd, Lasse kom hit, Lasse kom hit, styrman vill se dig.

21.30 Låstes grindar och portar, varvid signalen **Portstängning (avtropp)** blåstes.

22.15 **Tapto**, I sommarkvällen med ljud från Gröna Lund och med vacker belysning från söders höjder kunde det hända, att ett vibrato smög sig in, när signalen blåstes andra gången.

Här bör påpekas, att Flottan till skillnad från Armen, ej har någon igenkänningssignal.

Någon gång förekom det, att brandövning beordrades. Då skulle hornblåsaren vid Högvakten springa eller cykla runt Skeppsholmen och Kastellholmen och samtidigt blåsa signalen **Eld (Klart skepp)**. Ett verkligt konditionsprov!

Signalen skulle låta bra hela tiden även på slutet, när flåset var som störst.

Om Korum skulle hållas på söndagen blåstes signalen **Korum** i kasernerna i god tid före uppställningen. Då med den långa tonen C i början, som även är låg. Andra gången vid uppställningen blir det utan tonen C i början. Signalerna **Uppställning för övningar** och **Appell** användes mest ombord på fartygen, men kunde även förekomma i land.

Jag vill även erinra om, att signalerna var ett måste. Man kunde inte låta bli att blåsa, därför att eleverna i skolan var på annan ort. Någon kunde vara hemma. Det hände, att en hornblåsare glömde att blåsa flaggan. Då blev det att krypa in i buren på 3-4 dagar. Tänk efter, buren vid 15 års ålder!

Uppfinningsrikedomen var stor även på den tiden Så kunde man t.ex. vintertid tappa munstycket i snön. Ingen signal. Ingen bestraffning.

Kinaresa

Nyligen har Jonny Ekdahl och Anna Kuylenstierna från lokalföreningen i Malmö besökt Kina.

Här följer deras reseberättelse.

Under många år har vi varit s.k. hostfamily för studenter från Kina, som studerar vid World Maritime University i Malmö. Många av dem har velat möta oss i hemlandet. Under vår 14-dagarsresa besökte vi Beijing, Dalian, Hangzhou, Xiamen och Sjanghai. Vi blev mycket väl omhändertagna av våra vänner, som visade oss fantastiska platser, sällan besökta av utländska turister.

Sedan 10 år tillbaka är vi ett välkänt tomtepar i Malmö. Vi håller på med att skapa en egen tomtewebsida, som även ska innehålla tomtebilder

från Kina. När vi besökte dagis och skolor, kunde vi konstatera, att barnen i Kina tror på tomten. På vår websida kan barnen sända sin önskelista till oss. Vi hoppas därför att

många Flottans Män's barn och barnbarn sänder önskelister till oss. Adressen är www.malmotomtarna.se God Jul önskar tomtefar och tomtemor Jonny och Anna

Kvartalets recept

Varför inte göra en liten annorlunda julrätt

Julkryddade spett – 10 spett

Ingredienser

600 g blandfärs
1 ägg
3 msk grädde
½ msk potatismjöl
1,5 dl finhackad gul lök
½ dl persilja
1,5 tsk kanel
1,5 krm kryddnejlika
2 tsk salt
3 krm svartpeppar
2 msk smör
10 blötlagda träspett
ev soja

Gör så här

1. Sätt ugnen på 225 grader
2. Blanda färsen med ägg, grädde och potatismjöl
3. Tillsätt den finhackade löken,

- persiljan samt kryddorna. Blanda väl.
4. Forma färsen till 10 korvar och trä upp dem på spetten
 5. Bryn dem försiktigt runt om
 6. Lägg dem sedan på en plåt med silikonmatta eller bakplåtpapper under
 7. Stek dem färdiga i ugnen, cirka 10 minuter

Tips

Lammfärs går alldeles utmärkt att använda. Det går ocks bra att lägga spetten direkt på plåten utan att bryna dem innan. Pensla dem med lite soja, när de är klara, så får de lite färg. Serveras som ett trevligt tillskott på julbordet.

Jul- och nyårshälsningar

Gotland

Flottans Män på GOTLAND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Göteborg

Flottans Män i GÖTEBORG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Damklubben BOJEN i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Leif & Lilian

Dahl, Harry & Inga-Lill

Eriksson, Per-Olof

Hasselqvist, Torsten & Birgit

Jubrand, Curt & Ulla

Nilsson, David & Elsa

Persson, Nils-Gösta & Anita

Sjöberg, Carl-Axel & Inger

Wennersten, Lars-Erik & Ingrid

Halmstad

Flottans Män i HALMSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Flottans Kavaljerer i Halmstad

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Carl-Gustaf & Ann Bergensträhle

John & Vilna Borgman

Gösta & Ella Carlsson

Åke Ek

Karl-Heinz & Eva Ewoldt

Alf & Inga Grönlund

Arne & Maritta Guntell

Roland & Eva Hassleberg

Kjell & Gudrun Jönsson

Kjell-Åke & Lena Karlsson

Stig Karlsson & Agnes Lundin/Isbäck

Lars & Ingegärd Källqvist

Roy & Inga Larsson

Leif & Inger Leihed

Bengt & Ann-Marie Meijer

Manfred & Vera Schultz

Per Schörling

Lars & Eivor Stenberg

Roland & Iris Stenström

Heintz Thiele

Kenneth & Lena Wiland

Haninge

Flottans Män i HANINGE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Bengtsson, Stig & Ulla

Bergsten, Jan-Erik, Kerstin & Hans

Engvall, Lars & Ingegerd

Eriksson, Bo & Barbro

Isaksson, Stig

Jaxvall, Inge & Kerstin

Loman, Sven & Ingrid

Melander, Kent & Eva-Britt

Olsson, Bengt & Rigmor

Olsson, Ture & Ruby

Sandén, Ulla & Pentti

Widgren, Christer & Kristina

Härnösand

Flottans Män i HÄRNÖSAND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Assar & Rut

Andersson, Bertil & Ingrid

Andersson, Sture & Barbro

Andersson, Tommy & Birgitta

Bäcklund, Karl F & Monica

Carlsson, Leif & Birgitta

Fernlund, Gunnar & Ulla-Britt

Lennerth, Bo & Ann-Kristin

Lindqvist, Tommy & Margit

Lunki, Gustav & Eva

Månsson, Bo

Nyman, Lennart & Majvor

Sellgren, Lars & Birgitta

Semb, Åke & Gittan Näslund

Söderlind, Ove & Vanja

Karlshamn

Flottans Män i KARLSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Rolf o Britt Pärnhem,

Göran Persson o Ewa Olsson

Leif o Birgitta Sandegren

Göran o Eva Fridh

Bertil o Britt-Marie Landgren

Björn o Irene Ericsson

Lars-Erik o Mai Clarin

Jan o Sylvia Florén

MUSIKGRUPPEN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Damklubben ANKARET

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Karlskrona

Flottans Män i KARLSKRONA

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Stellan & Britt-Mari

Andreasson, Nils-Olof & Gunnie

Askeröth, Arne

Hartvig, Kjell & Anna-Lisa

Håkansson, Lennart & Pia

Iger, Lars & Eva

Johansson, Gunnar & Elsa

Johansson, Kurt & Ingrid

Jonsson, Bengt BSM

Jönsson, Ingeman & Yvonne

Kullving, Göran

Leander, Gert & Siv

Magnevall, Bengt-Ivar & Inger

Magnusson, Bengt-Göran & Birgitta

Nordgren, Per

Olsson, Bengt & Inger

Pettersson, Hans & Evy

Stenmark, Ingvar & Margaretha

Svensson, Rolf & Inger

Ullnér, Sven-Otto & Anne-Katrin

Kristianstad

Flottans Män i KRISTIANSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Holmberg, Manne

Måhlgren, Olle & Helena

Nynäshamn

Flottans Män i NYNÄSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Malmö

Flottans Män i MALMÖ

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Torgny Appelkvist

Evert Bengtsson

Eva-Ingriette och Curt Borgenstam

Jonny Ekdahl

Sonja och Gert Garin

Inger och Göran Hagman

Sven Held

Gunilla och Dick Heimsten

Hans Hellström

Britt och Thomas Kristoffersson

Anna Kuylenstierna

Jörgen Persson och Susi Nilsson

Norrköping

Flottans Män i NORRTÄLJE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

VILD-HASSE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Anna Lisa Södergren

Bengt Åsäter

Birger Söderlund

Curt Ungeståhl

Georg Södergren

Hans Eriksson

Harriet Jansson

Kurt Wagsjö

Lars Krüger

Lars Åke Larsson

Marianne Krüger

Nils Eriksson

Rut Nilsson

Svante Jansson

Sören Persson

Tomas Ståhle

Torsten Karnell

Åke Berg

Åke Stark

Lysekil

Flottans Män i LYSEKIL

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Stockholm

Flottans Män i STOCKHOLM

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

"Hornblåsarna" Viveca & Rune Johnson

Berglund, Gösta & Birgitta

Bergqvist, Stig & Barbro

Bergström, Yngve & Irena

Biärsjö, Lars

Biärsjö, Maud

Blyvall, Bo

Bresell, Lennart & Kristina

Carlsson, Reidar & Märta

Dahlborg, Nils & Ulla

Edman, Ulf & Birgitta

Elevant, Georg & Sonja Thyni

Forslund, Johan & Liliane

Granberg, Kurt & Maud

Holtman, Brita

Holtman, Bo

Ingeson, Jan

Johansson, Bo & Birgitta Walkendorff

Keller, Arne & Britt

Ljunglund, Leif & Inger

Malm, Torsten & Inga

Möller, Yngve & Liz

Regnander, Åke & Margot

Rekola, P-O och sonen Rickard

Sjödin, Folke

Sterner, Ulla

Sterner, Örjan

Svenska Dagbladets Kamratklubb
Typograferna Stockholm avd 1.
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Svensson, Ingvar & Britt Holmberg
Tillberg, Sven Lennart

Sundsvall

Flottans Män i SUNDSVALL
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Mats & Katarina
Graeve, Bertil & Marit
Holmgren, Ulf & Ulla
Malmqvist, Gert & Margot Lundgren
Nauchman/Andersson, Jens & Sara
Theoander, Björn & Christina
Wikman, Åke & Birgitta
Westerlund, Bertil & Marianne

Södertälje

Flottans Män i SÖDERTÄLJE
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Carlsson, Tommy & Karin
Larsson, Kåge & Gudrun
Norman, Christer & Katrin
Persson, Lennart & Mariann
Pärson, Buster & Kerstin
Sandås, Jörgen & Mia
Sandås, Kenneth & Anne
Westerberg, Anders & Anette
Westerberg, Thomas & Jane

Varberg

Flottans Män i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Birgitta och Per Callenberg
Damklubben TÄRNAN i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Västervik

Flottans Män i VÄSTERVIK
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Gunnar och Herty Bengtsson
Carl-Erik och Gunilla Edström
Rolf och Herthy Grönberg
Bo och Kerstin Nord

Västerås

Flottans Män i VÄSTERÅS
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Stieg & Katti
Andersson, Stig
Bodin, Elov & Rosa
Forford, Thorleif
Gustawsson, Nils-Eric
Hulth, Björn
Karlsson, Nils-Erik & Annmari
Kihlberg, Leif
Larsson, Bengt & Maud
Laxander, Gunnar
Magnusson, Bertil
Stockselius, Curt & Lena

Växjö

Flottans Män i VÄXJÖ
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Carlsson, Gullmaj & Leif
Karlsson, Anders
Salomonsson, Lennart & Siv
Sandgren, Kjell & Annelie
Svensson, Gullan & Sten

Ängelholm

Flottans Män i ÄNGELHOLM
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Bertil & Gunnel Andersson
Erik A. Andersson
Berth Brindefeldt
Leif Carlsson
Elsa & Lennart Fransson
Ville & Catharina Frithz
Gunnar Gunnarson
Kjell Hansson
Marianne & Uno Hällkvist
Göran Kristiansson
Hans Lilja
Lars & Ingrid Linde
Barbro & Claes Nerhagen
Peter Nielsen
Gustav Nygren
Carin & Kurt Romare
Anders Torbrand m. familj
Avo Tull
Björn Victorin
Bo Victorin
Kjell Värnbrink

Linköping

Flottans Män i LINKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Östersund

Flottans Män i ÖSTERSUND
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Norrköping

Flottans Män i NORRKÖPING
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Almberg Willy
Andersson Torsten och Inga
Cederberg Christer
Didong Per-Olov och Marie Louise
Elgefjord Evert och Kerstin Römert
Hagström Ove och Kerstin
Hillgren Robert
Holgersson Birger och Elsie
Holgerstein Gösta
Horndahl Klas och Margaretha
Jonsson Per och Ann-Charlotte
Karnstedt Sture och Jane Persson
Knutsson Jan och M.L. Dure
Kölvik Björne och Marianne Stensson
Lagerström Per Erik och Ruth
Larsson Carl-Olov och Kerstin
Liebgott Rune och Harriet
Moderatho Roland & Ingegerd
Nilsson Stig och Ingrid
Nyström Gunnat och Monica
Whass Karl Henning och Märta
Wållberg Lennart och Kerstin Lindgren
Åhrberg Rolf och Bitten
Öhrberg Ove
Österlund Anders och Ellinor

Damklubben SKEPPSDOCKORNA i NORRKÖPING

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Trelleborg

Flottans Män i TRELLEBORG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Andersson, Gunvor & Sven

Andersson, Richard
Bern, Pia & Veikko
Bengtsson, Karin & Stig
Englund, Bo
Eriksson, Ronny & Majvi Månsson
Göransson, Susanne & Kjell
Larsson, Siv & Nils-Erik
Lindberg, Eva & Göte
Lundqvist, Jan
Nilsson, Eric
Nilsson, Siv & Lars
Nilsson, Knut
Nilsson, Maivi & Bertil
Nilsson, Maj-Britt & Jörgen Rosander
Nord, Gerd & Ronny Trulsson
Olin, Alvar
Pettersson, Bo & Alva Björck
Söderberg, Carmen & Arne Hansson
Tulonen, Teresa & Leif Nilsson

Kalmarsund

Flottans Män i Kalmarsund
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Karlstad-Värmland

Flottans Män Karlstad-Värmland
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

REDAKTIONEN
FÖR FLOTTANS MÄN
önskar GOD JUL & GOTT NYTT ÅR

Födelsedagar

Vi hyllar

102 år född den

15-2 1907 Karl-Erik Hoppe V FRÖLUNDA

95 år född den

4-2 1914 Bengt Ohlsén NORRTÄLJE

7-3 1914 Allan Carlsson VARBERG

90 år född den

10-1 1919 Redaktör Jan Låftman HÄGERSTEN

25-1 1919 Tjänsteman Hans O. E:son Bergmark STOCKHOLM

4-2 1919 Posttjänsteman Wictor Digermark SALTSJÖBADEN

12-2 1919 Kapten Göte Hertzman STOCKHOLM

25-2 1919 Byrådirektör Olof Beijner VÄLLINGBY

85 år född den

4-1 1924 Ingvar Hägg KALMAR

17-1 1924 Löjtnant Sven-Erik Jönsson VISBY

25-1 1924 Bengt Enlund NORRTÄLJE

27-1 1924 Fanjunkare Gösta Sundqvist ÅRSTA

31-1 1924 Ivar Svensson VARBERG

11-2 1924 Göte Skoog SOLLEFTEÅ

12-2 1924 Kommendörkapten Torsten Malm TÄBY

13-2 1924 Sjöingenjör Charley Johnsson V FRÖLUNDA

24-2 1924 Stig Liljegren TRELLEBORG

16-3 1924 Kapten Olov Krushammar FARSTA

17-3 1924 Rolf Larsson HÄRNÖSAND

24-3 1924 fd järnvägstjänsteman Sven Hellqvist GÖTEBORG

29-3 1924 fd Byråassistent Lennart Edlund ÄLVSJÖ

31-3 1924 Gullbrand Andersson BRASTAD

80 år född den

4-1 1929 Lennart Blomquist HELSINGBORG

8-1 1929 Nils-Erik Larsson TRELLEBORG

15-1 1929 Einar Gustavsson FALKENBERG

18-1 1929 Klas Gustavsson VÄXJÖ

18-1 1929 Bertil Stenberg HALMSTAD

24-1 1929 Sjöingenjör Percy Paulsson KARLSKRONA

29-1 1929 Sven-Helge Sjöblom ASKIM

30-1 1929 Willy Gustavsson TRELLEBORG

2-2 1929 Lars-Erik Larsson LYSEKIL

5-2 1929 Lennart Albinsson GRÄDDÖ

7-2 1929 Rune Rustæus GÖTEBORG

9-2 1929 Lennart Brighnam GÖTEBORG

19-2 1929 Aina Sjögren NYNÄSHAMN

23-2 1929 Maskinist Erik Sandelin SUNDBYBERG

24-2 1929 Åke Carlberg LINDOME

28-2 1929 Bussförare Thure Brorström MALMÖ

7-3 1929 Torsten Liljenström HELSINGBORG

12-3 1929 Egon Arvidsson ÄNGELHOLM

12-3 1929 Förste marinläkare Claes-Olov Lindemark LÖTTORP

18-3 1929 Nils Lewan LUND

23-3 1929 Ingenjör Karl-Erik Hamrén HÄSSELBY

24-3 1929 Henry Ström V FRÖLUNDA

29-3 1929 Jeppa Neveling GRÄDDÖ

75 år född den

1-1 1934 Ingenjör Alf Appelqvist NORRKÖPING

8-1 1934 Willy Aledal NORRKÖPING

10-1 1934 Hans Cornedahl GÖTEBORG

14-1 1934 Rolf Jaksjö V FRÖLUNDA

19-1 1934 Kapten Bror Brodén V FRÖLUNDA

22-1 1934 Åke Skiöld VÄSTERVIK

28-1 1934 Ingenjör Bo Schagerberg NYNÄSHAMN

28-1 1934 Fiskare Stig Vahn VÄRÖBACKA

1-2 1934 Stig Hermansson KUNGÄLV

3-2 1934 Banktjänsteman Carl Arne Örnberg GRÖDINGE

4-2 1934 Bernt Eliasson SUNDSVALL

5-2 1934 Stadsarkitekt Sven Stare HALMSTAD

6-2 1934 Göte Beldt LINDOME

9-2 1934 Steve Nilson FALKENBERG

10-2 1934 Nils Frih KARLSHAMN

19-2 1934 Förman Herbert Johansson KUNGÄLV

22-2 1934 Jan Jannesson ÄNGELHOLM

25-2 1934 Ingenjör Bertil Eriksson VÄSTERVIK

26-2 1934 Förman Jan Guting LIDINGÖ

27-2 1934 Kurt-Allan Modig TRELLEBORG

28-2 1934 Knud Frost KÖPENHAMN

7-3 1934 Bertil Graeve FAGERVIK

10-3 1934 Arne Hansson TRELLEBORG

13-3 1934 Överste 1 gr Stefan Furenus NÄTTRABY

14-3 1934 Gösta Carlheim-Muller V FRÖLUNDA

14-3 1934 Olof Pålsson KARLSKRONA

19-3 1934 Jan-Erik Hansson HALMSTAD

24-3 1934 Varvsägare Bengt Olsson KARLSKRONA

25-3 1934 Filare Anders Eriksson LÖTTORP

26-3 1934 Berno Helge Sverkersson STOCKHOLM

70 år född den

1-1 1939 Olle Karlsson NORRKÖPING

8-1 1939 Ebbe Svesson MÖRRUM

14-1 1939 Reservofficer Göran Björk VÄSTERHANINGE

18-1 1939 Fiskare Lennart Westerberg MÖJA

19-1 1939 Hans Hagström VÄXJÖ

20-1 1939 Bertil Olsson BANDHAGEN

21-1 1939 Görgen Holmdahl SMYGEHAMN

28-1 1939 Örlogskapten Karl-Henrik Peilot ERINGSBODA

1-2 1939 Karl-Heinz Ewoldt HALMSTAD

4-2 1939 Dekorationschef Sven-Olof Sverlinger KARLSKRONA

6-2 1939 Dykare Per-Ola Rundqvist LINKÖPING

7-2 1939 Karl-Åke Schoultz KARLSKOGA

9-2 1939 Verkmästare Kjell Levin PERSTORP

11-2 1939 Ingenjör Bertil Karlsson RÖDEBY

14-2 1939 Richard Roosvall VÄSTERHANINGE

15-2 1939 Lennart Pettersson VÄRMDÖ

18-2 1939 Bo Unge HUDDINGE

20-2 1939 Löjtnant Bruno Persson KARLSKRONA

23-2 1939 Kommendörkapten Torsten Nilsson KARLSKRONA

27-2 1939 Göran Reme'n SLITE

2-3 1939 Lennart Jonsson HALMSTAD

4-3 1939 Thomas Erikson NACKA

4-3 1939 Anders Hansson KARLSHAMN

6-3 1939 Karl Erik Hedberg NYNÄSHAMN

6-3 1939 Arne Landström NORRKÖPING

10-3 1939 Poliskonstapel Lennart Fredriksson KRISTIANSTAD

10-3 1939 Montör Lars Werin V FRÖLUNDA

15-3 1939 Åkeriägare Björne Alexander Kolvik NORRKÖPING

24-3 1939 Kapten Pentti Sandén TUNGELSTA

26-3 1939 Yngve Bergström SPÅNGA

31-3 1939 Juvelerare Tom Rosendahl VÄRMDÖ

65 år född den

1-1 1944 Martin Wendpaap HALMSTAD

4-1 1944 Kapten Kjell Jönsson HALMSTAD

5-1 1944 Lars-Eric Åkesson LYCKEBY

8-1 1944 Ulf Karlsson MÖRRUM

12-1 1944 Kurt Sundin HÄRNÖSAND
 13-1 1944 Åka Nilsson GUNNEBO
 14-1 1944 Åke Johansson KVISSLEBY
 18-1 1944 Arne Andersson VÄXJÖ
 21-1 1944 Jörgen Nord VELLINGE
 5-2 1944 Bo Wictorin KRISTIANSTAD
 6-2 1944 Key Lundgren SUNDSVALL
 6-2 1944 Sjökapten Olof Persson HÄRNÖSAND
 6-2 1944 Karl-Bertil Tunå ELDSBERGA
 8-2 1944 Mats Felländer HÖLLVIKEN
 12-2 1944 Sven-Olov Mårtensson HALMSTAD
 16-2 1944 Operatör Hans Nyström VARBERG
 17-2 1944 Forskn.ing Uno Wänn SALTSJÖ-BOO
 18-2 1944 Lennart Johansson KARLSHAMN
 28-2 1944 Per-Olof Wallenberg KARLSKRONA
 1-3 1944 Kronoassistent Sune Brunzell HISINGS KÄRRA
 4-3 1944 Conny Magnusson NYNÄSHAMN
 4-3 1944 Mats Notini KIL
 9-3 1944 Försäljningschef Torgny Appelkvist MALMÖ
 14-3 1944 Kapten Ronnie Carlsson LYCKEBY
 14-3 1944 Mats Lindgård MALMÖ
 15-3 1944 Hans Knutsson BRÄKNE-HOBY
 17-3 1944 Björn Barrefors LINKÖPING
 19-3 1944 Håkan Lignell FJÄRÅS
 23-3 1944 Anders Porshammar RÖDEBY
 26-3 1944 Verktysarbetare Hans Svensson VARBERG
 26-3 1944 Löjtnant Svante Turesson VÄSTERHANINGE
 29-3 1944 Bert Skoglund UTANSJÖ
 30-3 1944 Lars Jeppson TOMELILLA
 31-3 1944 Civilingenjör Krister Lundvall STOCKHOLM

60 år född den
 10-1 1949 Kent Hansson SMYGEHAMN
 11-1 1949 Arbetsledare Ove Kumlov ÅBY
 22-1 1949 Kenneth Olsson NÄTTRABY
 31-1 1949 Thommy Bernquist VISBY

31-1 1949 Roger Karlström HÄRNÖSAND
 1-2 1949 Åkare Peter Karlsson TINGSRYD
 3-2 1949 Tjänsteman Karl-Henrik Weddig VARBERG
 9-2 1949 Peter Krona ASARUM
 12-2 1949 Lots Lars Grundberg HÄRNÖSAND
 15-2 1949 Glasmästare Kent Söderberg SÖRÅKER
 16-2 1949 Gert Edbertsson OSKARSTRÖM
 27-2 1949 Gunnar Boman HÄRNÖSAND
 12-3 1949 Ronny Eriksson TRELLEBORG
 13-3 1949 Anders Benett BOLLEBYGD
 15-3 1949 Kenneth Hallberg VEINGE
 15-3 1949 Kenneth Silverflod KARLSKRONA
 21-3 1949 Bo Oveborn LYSEKIL

50 år född den
 1-1 1959 Thomas Nilsson ÖSMO
 10-1 1959 Jörgen Johansson KARLSKRONA
 12-1 1959 Claes Bohm SALTSJÖ-BOO
 13-1 1959 Hans Andersson NORRKÖPING
 30-1 1959 Mihaly Gabris SURTE
 8-2 1959 Vaktmästare Lars Lunde'n HELSINGBORG
 8-2 1959 Christer Svensson KARLSKRONA
 21-2 1959 Jan-Eric Andersson MÖLNDAL
 6-3 1959 Peter Nielsen BÅSTAD
 26-3 1959 Konstnär Anders Larsson HALMSTAD

40 år född den
 31-1 1969 Christopher Hatt ENSKEDE
 19-2 1969 Elingenjör Stefan Söderström HUDDINGE
 4-3 1969 Bilelektriker Martin Kall VÄSTERÅS
 9-3 1969 Anders Sjöblom KALMAR

30 år född den
 23-3 1979 Ola Sandh MOHEDA
 25-3 1979 Björn Håkansson VISBY

25 år född den
 11-3 1984 Jonas Karlsson SÖDERTÄLJE
 30-3 1984 Karolin Bodin BANDHAGEN

Avlidna kamrater

Chaufför Ingvar Axelsson KRISTIANSTAD
 Född den 10 oktober 1938 Avliden i augusti 2008
 Christer Dahlen LULEÅ
 Född den 27 nov 1942 Avliden den 28 november 2007
 Fanjunkare Sven Ericson GÖTEBORG
 Född den 11 februari 1923 Avliden den 10 juni 2008
 Gösta Jansson NORRKÖPING
 Född den 18 april 1916 Avliden den 21 oktober 2008
 Jack Johansson HALMSTAD
 Född den 1 februari 1926 Avliden den 1 januari 2008
 Stig Kjällerström HÄRNÖSAND
 Född den 4 juni 1923 Avliden den 11 juni 2008
 Gösta Lindell MALMÖ
 Född den 28 mars 1917 Avliden den 27 april 2008
 Avdelningschef Erik Lindström ALVESTA
 Född den 1 oktober 1921 Avliden den 6 maj 2008
 Per Arne Magnusson NORRKÖPING
 Född den 9 maj 1923 Avliden den 14 juli 2008

Torsten Nilsson KRISTIANSTAD
 Född den 5 maj 1923 Avliden den 21 september 2008
 Marindirektör Bengt Norman VÄSTERHANINGE
 Född den 23 maj 1927 Avliden den 3 september 2008
 Glasmästare Egon Olsson EDANE
 Född den 23 juli 1937 Avliden den 16 oktober 2008
 Kapten Rune Olsson ÅRSTA
 Född den 16 september 1917 Avliden den 23 september 2008
 Bengt Rosén VISBY
 Född den 10 augusti 1935 Avliden den 9 september 2008
 Marinofficer Bengt Svensson HÄRNÖSAND
 Född den 9 oktober 1939 Avliden den 14 juli 2008
 Kerold Tengner ÖREBRO
 Född den 26 augusti 1932 Avliden den 15 augusti 2008
 Stenarbetare Rune Törnblom VÄSTERÅS
 Född den 2 december 1922 Avliden den 23 augusti 2008

**Hedra våra avlidna kamraters
 minne med en gåva till Flottans
 Män.**

Pg 5 88 19-4.

**Efter Din betalning sänder FM
 kansli blanketten till de sörjande.**

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Göteborg

Kåre Andersson
Bengt Krantz
Bo Lindström
Nils-Bertil Petersson

Halmstad

Lars-Åke Andersson
Börje Andersson
Ted Boman
Ronnie Delin
Victor Emanuelsson
Trolle Lind
Lars Meijer
Michael Rapp
Göran Silfvander

Karlskrona

Peter Krona
Klas Freij
Sven Johannesson

Hans-Olof Karlsson

Jan-Erik Lindqvist

Kristianstad

Inger Bergman

Nynäshamn

Håkan Rudéus

Malmö

Johan Granholm

Christer Sjögren

Norrtälje

Berit Björklind

Björn Grebäck

Sören Persson

Karl-Magnus Zotterman

Stockholm

Henrik Breig

Anders Carlzon

Per-Olof Fröjd

Christer Karlström

Jörgen Lindström

Conny Lundholm

Mikael Löfberg

Björn Nylén

Per Stridsberg

Evert Tryding

Sundsvall

Leif Englund

Jan Karlsson

Björn Larsson

Martin Persson

Västervik

Lars Carlberg

Gustav Gustavsson

Nils-Göran Johansson

Bertil Ljunggren

Gert Michanek

Jan Nordin

Ängelholm

Sture Forsberg

Bo Hammarlund

Hans Otto Nilsson

Trelleborg

Benny Andersson

Kenneth Jönsson

Kaj Lindahl

Leif MalmLöw

Tord Mårtensson

Ulf Nilsson

Stig Svensson

Kalmarsund

Sven-Erik Svensson

Karlstad-Värmland

Sven-Olov Carlsson

Filip Gille

Linus Granzell

Lennart Lindberg

Bruno Olsson

Orvar Olsson

Lars-Ove Reis

Bert Ägren

HENSONS TVÄTT & SJÖVERKSTAD

TVÄTT • IMPREGNERING • REPARATION

Var tvättar du ditt båtkapell och segel?

HENSONS TVÄTT

Koppargatan 9, Lomma
Tel 040 - 412636

www.henson.se
info@henson.se

Fritidstoa
Förbränningstoaletter

Glöm all
latrinhantering!

08-615 25 25 www.fritidstoa.se

www.drev.se

Gör ditt båtliv roligare, bättre och billigare

Startmotorer, Trim-tiltmotorer, Trimplan, Propellrar, Anoder, Reparationshandböcker, Drev, LED-lampor, Bälgar, Lager

Service- och reservdelar till drev och utombordare
Mercruiser-OMC-Volvo SX-Mercury-Mariner-Johnson-Evinrude-Suzuki-Yamaha
Södra Kungsvägen 68-70, Lidingö. Tel. 08-7651090, 08-7651093

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Härnösand

Flottans Män i Härnösand har startat höstens verksamhet. Tyvärr förlorade vi vår styrelsemedlem och IT-ansvarige Bengt Svensson den 14 juli. Han lämnar ett stort tomrum efter sig.

Den 24 augusti var vi inbjudna till Regionträff i Östersund. Från

Samling för regionmöte

Härnösand via Sundsvall tog vi oss med buss till Östersund och vid framkomsten mötte oss Lill-Bengt med sitt dragspel och välkomnade oss med några sjömanslåtar.

Östersunds ordförande Jan Wikberg inledde med att bjuda på tunnbrödsrullar, bakade av makan, samt öl, innan det var dags att via bussfärd embarkera anrika S/S Thomé till Verkö slott, där vi bjöds på en superb måltid. Återfärd till Östersund och vidare med bussen hem till Sundsvall och Härnösand. Vilken härlig dag vi hade tillsammans. Ett stort tack till styrelsen FM Östersund!

Surströmmingen intogs tillsammans med KA 5 Kamratförening på marinmässens altan den 12 september. Tillsammans med våra damer fyllde vi altanen och hade en mycket trevlig fest.

Första ärtmiddagen hölls den 23 oktober.

Något deltagande i årets riksmöte blev det inte på grund av Älvsnabbens 50-årsjubileum i Karlskrona samma helg. Det var många, som stod i valet och kvalet denna helg. Resan för femtio år sedan gick runt Sydamerika med Fredrik Taube som fartygschef. Det var cirka 70 gamla skeppskamrater, som återsågs i Karlskrona femtio år efter långresan. Häftigt!

Varma hälsningar från Höga kusten och Härnösand

Lars Sellgren

Sundsvall

Dags att vi avsynar 2008 års verksamhet. Ja, sånär som på "Lille Jul" den 28/11 förstås.

Sommaren, som gått, går inte till historien som varm och skön, men bjöd på fina minnen från besök av briggen Gerda och ostindiefararen Götheborg.

Ett 50-tal av oss, inklusive respektive, hade en härlig tur med M/S Medvind den 16 juli.

Ett något färre antal tog tillfället i akt att

åka ångbåt på Storsjön med Östersunds FM.

Styrelsen hade den 7-8/11 haft planeringskonferens i Hassela. Mötet inleddes med en fantastisk invigning av medlem Kurt Jensens nya bar. Kurt vill gärna, att vi samlar oss till en Danmarksresa första helgen i augusti. Styrelsen kommer att lägga in detta i planeringen.

Ett komplett förslag på samtliga aktivite-

ter kommer att presenteras på årsmötet de 20:e februari.

Till slut konstaterar vi med bedrövelse att Giffarna åkte ur allsvenskan. Huvaligen.

Ulf Holmgren

Östersund

Höstens färgprakt i naturen är nu här. Storsjön ligger blå och spegelblank i avvaktan på den första tunna isskorpan. Därunder döljer sig det världsberömda Storsjöodjuret. Luf-ten är hög och klar. Flyttfågelsträcken drar mot söder. Men vi flyttar inte. Här är gott att leva.

Och vår lilla förening lever och mår bra. Vi kan blicka tillbaka på ett händelserikt år i

Östersund. Visserligen med begränsade marina inslag men ändå händelserikt.

Under VM i skidskytte, som genomfördes den andra veckan i februari, besöktes arrangemanget av 110 000 åskådare, nästan 50 % mer än vad vi förväntat oss. Tyskar och normän dominerade stadsbilden och stora delar av staden byggdes temporärt om för att ge plats för den flödande musiken och inte minst öl- och öl-druckandet. Allt skedde dock under ordnade former liksom den numera berömda stadsfestivalen Storsjöyran, som ägde rum under högsommaren.

De allsvenska serieledarna Kalmar FF besökte oss med anledning av Svenska Cupen och visade brutalt, att fotboll är nåt för de sydliga provinserna. Med andra ord håller till skidåkning lappar! (0-9)

I slutet på augusti fick vi äran och nöjet att samla cirka 70 FM med damer från norrlandsföreningarna och genomföra en utflykt med ångaren S/S Thomé från Östersunds hamn till Verkö Slott. Det sjöngs och spelades Taubemelodier under färden till sjöss och i samband med middagen på slottet. Vår egen spelman Bengt Bergslid var i högform

och vårt sällskap sjöng högt, glatt och med stor inlevelse allsång i den slottssal, vi hade ockuperat.

Ja det var faktiskt så, att övriga gäster på slottet höll på att trampa ner varandra i dörarna för att komma åt att se, vilken stor och berömd blandad kör som gästade ön.

I mitten av september avnjöts - som traditionen bjuder - den norrländska läckerheten surströmming.

I mitten på september genomfördes - som också traditionen bjuder - det årliga FM-mästerskapet i golf på Frösön. Detta år var vädret perfekt och spelet likaså. Efter mig placerade sig Egon Ottoson tätt följd av Härje Molander.

Nu väntar vi på kung Bore och nästa begivenhet, som är Luciaglögg i den mysiga fäboden, vi ofta får låna av Norrlandsartilleristerna.

Slutligen kamratliga hälsningar till alla FM från oss mitt emellan Bottenhavet och Atlanten!

Jan Wikberg

Region Mitt

Gotland

Höstmörkret har sänkt sig över Gotland och tillsammans med de första höststormarna känner vi verkligen, att nu har vi lämnat sommaren bakom oss. Värmen har vi kvar vid våra sammankomster i Marinstugan. Det är lika trevligt och kamratligt, när vi träffs första gången efter sommaruppehållet.

19 september startade höstterminen med sedvanliga ärtor med tillbehör, alltid lika välsmakande och väl tillagat av vår klubbmästare Lennart Söderberg. Det blir många historier och berättelser från svunna tider, som framförs under kvällen och stämningen är hög.

Sammankomsten i oktober, tillsammans med vår damklubb Sextanten, var vi tyvärr tvungna att ställa in, beroende på för få anmälningar.

Efter juldorset i december kan vi summera det gångna verksamhetsåret och se fram emot ett nytt år med kamraterna i föreningen. Stor vikt kommer nästa år att läggas vid nyrekrytering av medlemmar. Vi ser ett stort behov att tillföra nya medlemmar. Den andra stora frågan, som vi har att arbeta med, är framtiden för vår nuvarande klubbstuga, vår Marinstuga vid Söderväg i Visby. Arrendekontraktet på marken är uppsagd av Gotlands Kommun, beroende på nybyggnad av en hotellanläggning på området. Diskussioner förekommer om, hur framtiden för Marinstugan kan lösas, men för närvarande har vi inte någon definitiv lösning framme.

Dock så har vi verksamheten för 2009 i hamn, ett kontrakt är undertecknat för att säkra det närmaste året.

Vi ser framtiden an med tillförsikt. Vid stora förändringar och utmaningar brukar det dock bli någon bra lösning.

Från FM Gotland önskar vi våra medlemmar nära och fjärran en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År.

Olof Berglund

Norrköping

Tittar vi i backspegeln, erinrar vi oss händelser och möten, som varit viktiga loggboksutdrag. Besök sjövägen från kustflottan kan vi tyvärr i år icke notera, men däremot har "Götheborg" under sin Eriksgata även besökt Norrköping. Något som vi naturligtvis också är glada för är, att "veteranerna" T26 och T56 gjorde en kort visit hos oss i augusti.

Ser vi på vår inre verksamhet, kan vi glädjande konstatera god anslutning till våra månadsträffar, där vi lägger oss vinn om att hitta intressanta föredragshållare, icke blott föredrag med marint innehåll utan även ämnen med stort allmänintresse. Allmänt sett är man idag mer och mer intresserad av, vad som händer i omvärlden och därav följer också önskemål att hitta nya intressanta ämnen och därmed också nya kunskaper.

För att stimulera intresset för vår förening har vi årligen bl.a. ett medlemsmöte i samband med en måltidsträff, där allt är öppet för diskussion, exempelvis hur föreningen skall skötas såväl utomhus som inom väggarna med hjälp av alla goda krafter, som givetvis finns i vår förening.

Årets storstädningsdag i oktober fick stor anslutning, vilket också ge en fingervisning om omsorgen och bevarandet av vår förening.

Utebliven inbetalning av årsavgiften, som återkommer varje år, är dock ett problem, som många föreningar har, så även vi.. Konsekvensen av detta betyder, att om årsavgiften ej är betald före första oktober, så måste namnet avanmälas till förbundet, i ty fall får föreningen betala den del av den totala årsavgiften, som förbundet kräver för betalande medlem.

Inom vår förening sätter vi också stort värde på, att inom Region Mitt arrangeras femkamp årligen, vilken i år på utmärkt sätt arrangerades av lof Södertälje. Detta är ett utmärkt sätt att komma varandra närmare allt inom ramen för umgänge och kamratskap, som i sammanhanget är av största betydelse.

I vår förening har vi tidigare i olika sammanhang meddelat, att vi skulle skapa ett särskilt bårtäcke för vår förening. Detta är nu färdigställt och vi kan därför erbjuda bårtäcke och flaggvakt vid kamrats begravning. Enligt styrelsebeslut erbjuder vi därför också utlåning av bårtäcket till övriga kamratföreningar. (se bild).

Vår föreningslokal ligger i kvarteret

Skeppsdockan; namnet icke utan anledning. Det är nämligen så, att en övergrävd torrdocka ligger cirka 100 meter från föreningslokalen. Dockan lades ned 1927 och hade måtten 67 x 16 x 3 meter. Vi har därför skrivit till kommunen och påpekat värdet i denna och samtidigt sagt, att den skulle kunna utgöra en utmärkt gästhamn för fritidsbåtar i Norrköping. Vi har också fått svar på detta, där förslaget sägs vara intressant och kommer att följas upp.

Vi har också all anledning att sända en tacksamhetens tanke till vår kommun för det bistånd och den hjälp vi fått vid olika arrangemang, som FM Norrköping stått för. Vi ser det då också angeläget, att vi då och då träffas även om något större arrangemang icke är i antågande. Följdriktigt har vi då haft kommunledningen på arbetslunch i vår föreningslokal för samtal, önskemål, utbyte av erfarenheter o.s.v.

Ove Hagström

Norrtälje

FLOTTANS MÄN I NORRTÄLJE PROGRAM FÖR 2009

Ärtsoppa startar den 29 jan. Marinlokalen kl.12:00

5 februari. Föredrag av Kyrkoherde Per Rydberg om vistelsen med Nordic Battlegroup i Tchad och om det lokalt stödda biståndsprojektet. Lokal: Mariagården. Kl. 19:00. Samverkan med övr. föreningar.

19 februari. Nils Uddetorp berättar om Gålö - basen och motortorpedbåtarna efter ärtsoppa kl. 12:00 i Marinlokalen c:a kl. 13:30

5 mars. Årsmöte. Marinlokalen. Kl.18:00 Därefter cirka kl. 19:00

"I Majangernas våld" Bengt Hylander berättar från sin senaste resa i Etiopien. Sedvanlig kaffe och smörgås.

19 mars. Sture Malmgren berättar om sina båtresor i öster- och västerled. Kl. 18:00. Marinlokalen.

2 april i samband med ärtsoppa kl. 12:00 visar Torsten Karnell film från bygget av Roslagsjakten Sofia Linea. Marinlokalen c:a kl. 13:30.

23 april. Sture von Schewen berättar om

segling förr i tiden samt mer om skärgården. Marinlokalen c:a kl. 13:30 efter ärtsoppan kl. 12:00.

14 maj. Besök hos Torild Eriksson i Överlöpe och hans museum som bl.a. innehåller intressant släkthistoria och sjömanstraditioner. Eftermiddag kl. 14:00. Begränsat antal deltagande. Först ärtsoppa i Marinlokalen 12:00. Därefter gemensam färd till Överlöpe kl. 13:30. Förhandsanmälan.

27 maj. Sista ärtsoppan för våren. Marinlokalen kl. 12:00.

29 augusti. Regional femkamp i Haninge.

24 september startar höstens ärtsoppa. Efter ärtorna kl. 12:00 föredrag av Björn Kihl om U-båtar. Marinlokalen c:a kl. 13:30.

15 oktober. Ingvar Björklund berättar om sin resa i de östra grannländerna. Marinlokalen. Kl. 18:00.

19 november. Monica Lübeck berättar och visar bilder från "Författarland, Norra Västerboten och Storälgen" Marinlokalen. Kl. 19:00.

11 december. Kl. 18. Årsavslutning med jultallrik och underhållning. Marinlokalen. Förhandsanmälan.

OBS! Kompletteringar och eventuella ändringar angående tider och platser införs i Norrtälje Tidning under "Föreningsnytt" Detaljerade upplysningar kan fås av styrelsen. Se telefonnummer på hemsidan. www.flottansman.se/Norrtalje

Varmt välkomna till våra ärtsoppluncher, som normalt äger rum varje torsdag kl. 12:00 i Marinlokalen, adress Götgatan 14 A Norrtälje. Undantag görs vissa dagar med studiebesök, utflykter, terminsuppehåll eller föredrag. Där så veckodag ej anges gäller torsdagar. Sommaruppehåll och höststart för ärtsoppluncherna bevakas bäst i "Norrtälje Tidning" under "Föreningsnytt"

Styrelsen.

Stockholm

Skeppsholmsdagen

I år hölls Skeppsholmsdagen söndagen den 14 september. I ett strålende sensommarvärde besöktes Skeppsholmen av drygt artontusen gäster. Det var fullt med aktiviteter på ön: berggrummen var för första gången öppna och man kunde komma in och se de utrymmen som tidigare hållits så hemliga; vaktparaden med pågående högvakt utgick från Slupskjulsplan; det fanns en tipspromenad med karta och frågor, som delades ut vid Skeppsholmsbron; Sjövärnkårens Musikkår marscherade runt ön; HMS Spica, M20, T56 och T26 låg förtöjda vid Östra Brobänken och där hade också Flottans Män sitt informationsbord tillsammans med Rydbergsgästarna och där ordnades också kasttågstävlan. Det rådde en trevlig, gemytlig och sant marin stämning på ön. Det blev en dag att minnas i vinter.

Lars Biärsjö

Årets ärtmiddag

Föreningen avhöll traditionsenlig ärtmiddag med föredrag torsdagen den 9 oktober på Blasieholmsrestauranten, som numera blivit vårt samhälle vid sammankomster med måltider.

Ett trettiofem medlemmar hade ställt upp och lyssnade till en mycket intressant redogörelse för Sjöräddningssällskapets verksamhet. Hans Juhlin, tidigare sjöofficer och numera informatör för Sjöräddningssällskapet och tillika medlem i vår förening, informerade Hans föredrag genomfördes på ett utmärkt bra sätt och uppskattades livligt av åhörarna. Till middagen var Sten Hecker inbjuden, bl a för att förgylla våra nog så vackra röster med dragspelsackompanjemang till våra obligatoriska dryckesvisor. Sten, som är den drivande kraften i renovering av museifartyget T121 Spica, orienterade om det aktuella läget. Man har kommit mycket långt på vägen mot ett levande fartyg och har till exempel genomfört tre provturer. Klassning av fartyget har planerats till slutet av november.

Middagen, som bestod av SoS, en härlig ärtsoppa med varm punsch, äkta pannkakor med sylt och vispgräddade samt kaffe med avoc (för dom som så ville).

Ett stort tack går till vår programkommitté för ett lyckat arrangemang.

Örjan Sterner

Flottans Mäns Halland-dag

Vi vill väcka liv i alla våra minnen kring vår sista jagare, HMS Halland, och hälsar alla våra medlemmar välkomna till Flottans Mäns Halland-dag, som hålls på Sjöhistoriska Museet söndagen den 25 januari 2009. Vi samlas i stora hallen klockan 12.00 och går sedan in i "Café i lä" och äter lunch. Sedan samlas vi kring modellen av Halland, som finns på museet och utbyter erfarenheter och kunskaper om fartyget. Klockan 13.30 samlas vi i filmsalen för en genomgång av Hallands tekniska data och för ett kåseri om livet ombord.

Anmälan görs genom att sätta in 95 kronor för lunchen på pluskonto 358022-2 senast den 12 januari. Inträdet till museet är gratis för alla FM-medlemmar med anhöriga. Sammanhållande för evenemanget är: Lars Biärsjö, han finns på 070-211 8505.

Besök på Dagens Nyheter

Tisdagen den 10 februari 2009 gör vi ett besök på DN. Vi åker med en buss, som är märkt "Sällskapsresor DN" från Cityterminalen klockan 09.30. Vi besöker först DN-museet, sedan åter vi lunch på Hägerstals Wårdshus och därefter besöker vi norra Europas största tidningsstryckeri. Vi är tillbaka vid Cityterminalen ungefär klockan 16.30. Kostnad för bussresa och lunch är 400 kronor.

Anmälan för deltagande, med namn, adress och gärna telefonnummer, görs senast den 18 december 2008 till Flottans

män, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm på tfn: 08-611 10 11

eller E-post: sthlm@flottansman.se

Anmälan är bindande. Inbetalning sker till plusgiro 35 80 22-2 senast 12/1 2009. Frågor kan besvaras av Yngve Möller på tfn 08-83 57 23 eller 0701-736025.

Södertälje

Så närmar sig den gröna årstid, som somliga kallar vinter (fast det var några år sedan vi hade en sådan period, som verkligen kunde kallas vinter med vit jul etc).

Innan detta inträffar, hade vi dock en av sommarens höjdpunkter på vår ö, Notholmen, nämligen Region Mitts årliga femkamp den 30 augusti, men mer om detta på annan plats i tidningen.

Efter denna trevliga tradition var det egentligen bara att städa och stänga ön för vintern, vilket genomfördes den 29 september av våra glada och arbetsamma medlemmar.

Lennart Persson

Region Syd

Kalmarsund

En sammanfattning av vår verksamhet under 2008

Januari: traditionsenlig filmkväll, där vår medlem Claes Lindemark visade bilder och berättade om, hur förhållandena kan vara ombord på en ubåt, och också gav en ingående beskrivning av katastrofen med Kursk. En mycket intressant och givande kväll.

Februari: Här hade vi lyckats engagera örlogskaptén Joakim Backman, fartygschef på HMS Gävle, vid dess FN-uppdrag i Libanon. Vi fick en verkligt ingående beskrivning i ord och bild av hans erfarenheter från uppdraget, framfört på ett lättamt och engagerande sätt till en stor och tacksam lyssnarskara, 20 medlemmar och glädjande nog ett tiotal damer. Ett stort tack till Joakim för en hellyckad kväll.

Mars: Årsmöte, som avslöpte friktionsfritt, 22 medlemmar deltog. Efter förtäring

bjöds vi på ett föredrag av amatördykaren Stefan Larsson, som berättade om de dykningar, han varit med om vid regalskeppet Kronan. Den ena dyrgripen efter den andra plockas upp och dykningarna kommer att fortsätta många år framöver.

April: Till denna träff hade vi bjudit in modellbåtbyggaren Bernth Remnestål, som tagit med åtta av sina fartygsmodeller till Tic-huset, bl.a *Falken* och *Cutty Sark*. Han hade även skrivit ut data och lagt vid varje modell, samtidigt som han berättade fartygens historia. Dessutom hade han originalritningen till *Falken* med alla tampar, block o.d, totalt 350 detaljer. Denna träff uppskattades livligt av de närvarande.

Maj: Den 24:e åkte ett tiotal medlemmar och tre damer till marindagen i Karlskrona, där vi tillbringade några trevliga timmar i fint väder.

September: Lars Einarsson på Länsmuseet berättade och visade bilder under rubriken Kungen, Flottan och Kronan under stormaktstiden. Han berättade engagerat och roande om den epoken och rönt stor uppskattning från församlingen

Oktober: Årstoppekväll med punsch. 25 damer och herrar åt med god aptit. Till kaffet visades en film om katamaranen *Orange 2*:s världsrekordsegling jorden runt år 2005, där svenske Whitbread-och Volvo Oceanrace-seglaren Roger Nilsson ingick i besättningen. Rekordet är numera 55 dygn och 16 timmar, ganska otroligt.

November: Örlogskapten Per Erik Nyström från Karlskrona höll ett mycket uppskattat föredrag med bilder om marinens försäljning av ubåtar till Singapore och utbildningen av deras besättningar. På köpet fick vi en ingående beskrivning av Singapore som land, deras befolkning, religion m.m. En verkligt trevlig kväll och en proffsig presentation, genomförd på ett lättsamt och roande sätt.

Ett år går nästan svindlande fort och 2009 står och väntar på entré. Förhoppningen är att uppslutningen till våra medlemsträffar ökar. Det är många, som inte syns till på lång tid. Det kan väl också kännas bra att få någon valuta för medlemsavgiften.

Slutligen, från oss alla till er alla: God Jul och Gott Nytt 2009

Bengt Hammarlund

Karlskrona

Föreningen Flottans Män Karlskrona som bildades 1938, firade i lördagen den 13 september 2008 sitt 70-årsjubileum på Sjöofficerssällskapets restaurang i Karlskrona. Till jubileet hade vår chief webmaster Gert Leander tagit fram ett mycket stilfullt program/menyblad, som rönt stor uppskattning hos deltagarna.

Karlshamn

Hösten och vinterhalvåret kännetecknas som vanligt av ett flertal aktiviteter. Vi inledde höstsäsongen med en bussresa till Skottland. Totalt var vi på resande fot under elva dagar.

Vi avreste från Esbjerg på kvällen den 16 augusti och anlände till Harwich på förmiddagen den 17. Nordsjön låg spegelblank under hela överfarten. Resan gick till York, där vi övernattade och vidare till Edinburgh. När vi passerade gränsen, märktes tydligt att landskapet förändrades från ödsliga hedar till ett böljande landskap med storslagna vyer. I Edinburgh stannade vi i två dagar. Uppehållets höjdpunkt var att lyssna på Military Tattoo. En fantastisk upplevelse.

Sedan fortsatte resan upp till Inverness via den ödsliga men mycket vackra vägen Lecht Road.

Här uppe i norra Skottland besökte vi många vackra platser med storslagen natur.

Efter Inverness styrdes kosan mot Oban. Vi följde det Caledoniska sjösystemet längs Loch Ness och vidare till Oban, där vi besökte ett wiskeydestillery. Hemresan gick via Newcastle med båtfärd till Amsterdam och vidare till Karlshamn.

Månadsmötet i september samarrangerades med vår damklubb Ankaret. Kvällens

föredrag handlade om Karlshamns skrivande kvinnor. Inga Ryberg höll ett intressant föredrag om dessa, som lyckades slå sig fram, trots det motstånd de fick i det då konservativa samhället.

Vid oktobermötet gjorde vi ett studiebesök på Karlshamnsverket. Karlshamns Kraft äger och driver verket som ett oljeeldat kondenskraftverk med en total effekt av cirka 1000 MW. Verkets roll är att vara ett topp- och reservkraftverk, som kan startas och leverera el med kort varsel. Verket består av tre stycken kraftverksblock på vardera 340 MW. Den totala effekten på cirka 1000 MW motsvarar ungefär två små kärnkraftverk. På verket arbetar cirka 90 personer.

Lördagen den 25 oktober var det dags för den traditionella sillafesten. Vår nyvalde klubbmästare Kalle Björk och hans medhjälpare hade tillagat ett antal goda sillrätter. Vi var ett 70-tal kamrater med damer, som deltog i festandet, däribland 7 kamrater med damer från Växjö kamratförening

Novembermötet hade boken som tema. Författaren Allan Sandström var inbjuden att tala om sina böcker. Han har en rad ypperliga historiska skildringar bakom sig och har en särskild djup kunskap om Finland och dess historia.

Vi vill önska all medlemmar i FM en GOD JUL och GOTT NYTT ÅR.

Lars-Erik Johansson

Förutom inbjudna gäster, Riksförbundets f.d. ordförande Gunnar Bengtsson med hustru, KA2 Kamratförenings ordförande Per Engkvist med hustru samt fyra representanter från vänföreningen der Marinekameradschaft Peenemünde, deltog ett sjuttiototal medlemmar med damer.

Jubileet öppnades med välkomsttal av ordföranden Rolf Svensson, varpå sånggruppen i Flottans Män Västervik underhöll under välkomstdrinken.

Därpå intogs en välsmakande supé. Under denna hölls ett antal tal med början av vår förenings ordförande, som framförde en historik över verksamheten. Därpå följde tal av MK Peenemündes representant Roland Krüger, som bl.a. framhöll det stora

värde, som föreningarnas utbyte har gett under de år, som detta har skett och önskade oss än en gång välkomna till Usedom. Tal hölls även av Per Engkvist, som framförde KA-kamraternas gratulationer och uttryckte sin tillfredsställelse över ett alltmer etablerat samarbete mellan föreningarna. Gunnar Bengtsson tackade därefter för sig och på gästernas vägnar för inbjudan och berättade kort om sin verksamhet under de tolv år, som han varit Riksförbundsordföranden. Samtliga talare överlämnade minnesgåvor till föreningen. Gåva överlämnades också av Nils Abrahamson.

Avslutningsvis framhöll vår förenings förre ordförande Kjell Hartvig det goda samarbete, som han upplevde under sin tid

som ordförande i föreningen samt som ledamot i Riksförbundsstyrelsen. Som toastmaster agerade den alltid lika briljante Sven-Otto Ullnér, som på sitt oefterhärmliga sätt satte extra färg vid påannonseringen av talarna. Kvällen fortsatte med kaffe och avec, varpå följde dans till levande musik för oss, som är födda mellan tvenne världskrig. Glädjande nog uppskattade även de yngre deltagarna till fullo musiken. Detta framgick inte minst av den stora aktiviteten på dansgolvet under kvällen och som den inte helt obekante rocknörden Svenne Wallfors uttryckte det "att musik kan låta så fint, har jag aldrig vetat". När vid midnatt åtta glas förkunnade, att första vakten förrunnit, förklarade ordförande ett minnesvärt jubileum avslutat. Därefter vidtog efterfesten, men det är som Kipling sade "en annan historia".

Torsdagen den 9 oktober hade vi nöjet att åhöra ett intressant föredrag om fyrvärksamheten förr och nu av Esbjörn Hillberg. Föredraget väckte minnen hos många av deltagarna, som under sin verksamma tid till sjöss passerat och beundrat dessa för sjöfarten under alla tider så viktiga byggnadsverk. Förhoppningsvis kommer ansvarig myndighet att bevara och underhålla de mest värdefulla av dessa numera till större del minnesmärken.

Novembarmötet avhölls i Fylgia, där vi gästades av ställföreträdande marinbaschefen kommandörkapten Hans-Erik Fröberg, som med ett mycket innehållsrikt föredrag informerade oss om Marinbasens nuvarande organisation och funktion samt hur detta växt fram i den nya försvarsfilosofin. Föredragshållaren såg positivt på framtiden för marinens utveckling. Åhörarna blev minst sagt imponerade av den stora satsning på förnyelse av materiel och byggnation, som skett inom Marinbasen de senaste åren. Avslutningsvis tackade ordförande för ett uppskattat föredrag och överlämnade boken "Flottan minns".

Hans Pettersson

Trelleborg

Från ett höstlikt och stormande Trelleborg kan vi rapportera, att höstsäsongen som vanligt har varit fylld av stor aktivitet. När vi blickar tillbaka på, vad vi har att rapportera sedan den sista utgåvan av FM Tidning, känner vi oss ganska stolta över det stora intresse och den stora uppslutning, som alla möten haft.

Vår ordförande, Göte Lindberg, rapporterar följande från en utflykt till gamla svenskbygder i Mecklenburg-Vorpommern:

En regnig lördagsmorgon, lördagen 23 augusti, med en morgonbris på 12 m/s, samlades ett tretiotal av Flottans Män med

damer vid färjeterminalen i Trelleborg för att embarkera M/S Trelleborg för färd till Sassnitz. Stämningen och förväntningarna var höga, om vad som skulle ske under dagen. Vid kajen i Sassnitz väntade en buss på oss, för att på småvägar, på ön Rügen ta oss ner till den gamla svenskstaden Stralsund. Vi körde igenom den i början på 1800-talet svenska huvudstaden Putbus på Rügen. Denna stad är ju starkt präglad av Furst Malte I, som kröntes 1807 av den svenske kungen Gustav IV Adolf. Torget i Putbus heter Cirkus och runt detta torg finns 15 små slott i klassicistisk stil. Putbus styrdes från Stockholm fram till 1814, då tyskarna tog över. Efter Rügen blev vårt första stopp ön Dänholm, som redan under andra världskriget och under DDR-tiden var en marin anläggning med skolor och sjukhus. Numera finns det ett mycket intressant marinmuseum på ön. Innan besöket hade föreningens klubbmästare, Leif "BJ" portionerat ut pannbiff med lök samt en god kall stark öl. Nästa uppehåll, efter Dänholm, blev Stralsund. Där kunde var och en välja, vad man fann intressant för några timmar. En del besökte det sevärda Havsmuseet, andra gick på shopping. Klockan 1830 var vi alla samlade i Stralsunds hamn för att på restaurang Fischermann intaga en gemensam middag bestående av soppa och schnitzel. Glada och mätta började återfärden till Sassnitz, där vi embarkerade M/S Trelleborg igen för att i nattens mörker transportera oss på Östersjöns vågor till vår huvudstation Trelleborg, dit vi anlände vid 0230-tiden trötta och belåtna efter dagens övningar.

Övrigt

Torsdagen 4 september var temat för kvällen "Östersjöns största fartygskatastrof". Om de glömda fartygskatastroferna, som inträffade i Östersjön under början av år 1945, berättade Göte Lindberg vid mötet den 4 september. Underlaget hade han hämtat från Clas Göran Wetterholms bok "Dödens Hav 1945". Nämner man *Titanic*, vet de flesta, vad det handlar om. Men nämner man fartygen *Wilhelm Gustloff*, *Goya*, *von Steuben* och *Cap Arcona*, ser de flesta frågande ut. Dessa fyra förlisningar skördade mer än 25 000 människoliv. När andra världskriget led mot sitt slut och det Tyska Riket kollapsade, inleddes i början av 1945 utrymningen av Ostpreussen undan de framryckande Ryska trupperna. Alla dessa fartygen var överlastade av flyktingar, när de blev torpederade av ryska ubåtar och sjönk. *Cap Arcona* blev bombat av brittiskt flyg i omgångar och ombord på detta vackra kryssningsfartyg fanns 8 500 fångar från det tyska koncentrationslägret Neuengamme, som förintades i elden av fosforbomber. Om helvetet finns på jorden, så var det förmodligen på dessa fartyg. Efter föredraget smakade det bra med en landgång á la B.J.

Vid det ordinarie höstmötet den 2 oktober hade ett femtiotal medlemmar mött upp och

dagordningen avverkades i rask takt. Inledningsvis höll vice ordförande Maths With en kort information om framtida projekt beträffande ubåtar och korvetter. Efter detta fick kvällen lite tysk atmosfär över sig, när det gällde maten. Denna bestod av surkål, knackfurst, frukostkorv, samt Eisbein (kokt fläsklägg) och potatismos. Detta uppskattades och medan detta inmundigades, underhöll vår egen trubadur Peter Rudolph med sjömansvisor. Insamling till en tavla med kungens nya amiralsuniform startade denna kväll. När stämningen var som störst, var det tid att blåsa tapto och traska hem i det blöta höstrusket.

Lördagen den 1 november, Alla Helgons Dag, ägde den sedvanliga ceremonin vid den okände sjömannens grav rum på Norra Kyrkogården i Trelleborg. Föreningens egen kaplan, prästen KG Lundmark, med ett långt förflutet som sjömanspräst deltog. Eftermiddagen avslutades i klubblokalen med en kaffe och dopp.

Torsdagen 6 november hade vi som gästföreläsare Henry Leo. Henry har under sin yrkeskarriär tjänstgjort lång tid i UD och har tjänstgjort i många länder under de mest skiftande förhållanden. Vid kvällens möte berättade han om ett möte med en svensk främlingslegionär i Marseille och hur han hjälpte denne att rymma hem till Sverige, eftersom han dessutom var omyndig enligt franska förhållanden. Det blev en mycket spännande berättelse och medlemmarna, i den fullsatta salen, satt knäpptysta och lyssnade till de många vedermödor och olika tricks, som krävdes för att lyckas med att få den svenske främlingslegionären Lennart, hem till Sverige. Efter mötet vidtog intressanta diskussioner om bland annat den svenske fotbollsspelaren Gunnar "Säffle" Andersson, som blev en legend, men som gick bort alltför tidigt. Vid kvällens möte kunde vi också hälsa den nye medlemmen Stig Svensson välkommen. Kvällen avslutades med att vår egen kock, Leif, serverade oss förträffliga smörgåstårter.

Åke Jönsson

Västervik

Lystring, lystring: Arbetet med riksårsmötet pågår för full maskin. All nödvändig information kommer fortlöpande att finnas på vår hemsida www.flottansman.se, klicka på Västervik eller gå in på vår BLOGG; fm-vastervik.blogspot.com.

Vad händer förutom arbetet med riksårsmötet i Västervik? Klubbaftnar har vi haft med början i september. Först ut på banan var vår nyblivne medlem, Gert Michanek. Gert var brandmästare / räddningsledare / utbildare av värnpliktiga brandmän på Berga Örlogsskolor / Helikopterdivisionen. Under åren 1984 till 1990 var Gert chef för FLP. Gert hade i sin grupp 22 – 28 man.

Denna grupp ryckte ut, när det var "mink-jakt" på gång för att upprätta start/landningsplats för helikoptrarna som var "jägarna" i ubåtsjakten. När hela styrkan var på plats, kunde det vara upptill 40 – 60 man som skulle servas. Det var staben, brandmän, helikopterbesättning (dubbla) service/ mekaniker till helikoptrarna, kockar med flera. Alla skulle ha mat, logi och annan service. Fanns inte byggnader att tillgå för logi, så fick tält sättas upp. Vidare ingick brandbilar, ambulanser, tankbilar och andra servicefordon. När det var "skarpt läge", som alla, som varit med, vet, vad detta betyder, då kunde det vara stressigt berättar Gert. Hans framförande om "minkjakten" var mycket intressant och tog många vändningar i sammanhanget, då "minkar" även varit synliga i vårt närområde, enligt medlemmar som själva sett dessa främmande varelser simmande i skärgården. Gert var löjtnant och kom från flygvapnet, F 18 Tullinge, till Helikopterdivisionen på Berga. Vår medlem, Tony Wärdig, fyllde i med sina erfarenheter i denna intrikata fråga.

Så här berättar Tony.

"Under åren 1981-1984 tjänstgjorde jag dels som fartygschef på isbrytaren Thule och sedermera som flottiljchef för 61. min-svepningflottiljen förlagd ombord på Thule, som utgjorde stabsfartyg för dåvarande 4. minkrigsavdelningen. Min första kontakt med ryska ubåtar på nära håll var, när jag som FC Thule förtöjd i Vitså blev kallad till chefen för kustflottan, amiral Bror Stefensson, klockan 08.30 för att erhålla order om att snarast avgå till Karlskrona för att anmäla mig hos örlogsbaschefen för vidare order. Han berättade för mig, att det stod en rysk ubåt på grund i Karlskrona skärgård. Vi kom till Karlskrona tidigt på morgonen därpå och Thule blev genast beordrad att ankra utanför ubåten för att utgöra en spärr, så att ubåten inte kunde ta sig ut eller fritagas, ett mycket spännande uppdrag, som jag ser tillbaks på med visst obehag. Till historien hör, att vi dagen innan kom direkt från Muskövarvet efter en stor översyn och på programmet stod det familjedag med anhöriga i Stockholm. Detta fick avblåsas till många tillresandes stora förtret. När jag senare blev flottiljchef medverkade jag och mina underställda förband i jakten på mini-

ubåtar och visst fanns det de, som tvivlade på om det var ubåtar vi jagade. Men det fanns tvivlare, som ändrade uppfattning efter att med egna ögon konstaterat föremål, som de uppfattade som miniubåtar. Det var en hård tid för såväl besättningar som för fartyg och utrustning. Vi kunde aldrig koppla av, utan hela tiden arbetade vi under hög beredskap och inte minst gällde det för navigations- och manöver- officerarna, eftersom vi ofta arbetade i mycket grunda vattenområden, där våra mål/miniubåtarna försökte gömma sig. När man kom hem efter en till två veckor under hård press, var man helt utslagen, vilket inte helt uppskattades av familjen. Jag skulle kunna berätta mycket mer från den här tiden, men det får bli en annan gång." Tony är alltid en underhållande gäst på våra klubbafnarnar. Han såväl som andra medlemmar har en djup källa att ösa ur.

De nästkommande klubbafnarna hade vi Barbro Friberg som gäst. Hon visade bilder från 50-talets Västervik, men även tidigare epoker fanns med. Det var foton, som Barbro fått i gåva. Som vanligt så gick samtalet "som smort". Det är alltid intressant för oss, som flyttade hit cirka 50 år senare att ta del av stadens förflutna. Det var också intressant att få ta del av, vad våra "seniorer" i föreningen hade för sig vid denna tid. Historier som dessa hinns aldrig med att skrivas, utan de skall överantvaras i muntlig tradition, då de blir som bäst. Skratten blev många och hjärtliga. Bilderna visade liv och rörelse, massor av människor vid olika platser och man undrar, "hur kunde alla hus få plats?". När man ser stadsbilden idag, blir man lite fundersam. Barbro är alltid en uppskattad gäst vid våra klubbafnarnar. Barbro Friberg var intendent vid Västerviks Museum (Kulbacken) i 25 år. Därefter var hon 1:e antikvarie i kultur och fritidsnämnden här i Västervik, så ni kan förstå, att hennes och våra medlemmars kunskaper kommer oss inflyttade tillgodo.

Med detta vill vi i Flottans Män i Västervik önska alla andra Flottans Män i vårt avlång land

En Riktigt God Jul och Ett Våldigt Gott Nytt 2009. Då ses vi på Riksmötet här hos oss!

Bosse Nord

Växjö

Tiden går och det är åter dags att berätta lite om, vad vi har haft för under hösten i Växjö

Studiebesök på Harplinge kvarn och Najaden i Halmstad

Lördagen 23 augusti var spikad för ett studiebesök på Harplinge Kvarn, som ligger på västkusten strax norr om Halmstad. Idén kom från Leif Sandgren, som länge puffat för besöket. Nu blev det av. Samling vid Marinstugan kl 08.00 och när alla anträt bussen, bar det iväg med Leif vid rodet. För att väcka alla trötta hjärnor på morgonkvisten, var en liten frågesport rätta tillfället. Segrare blev Leif Carlsson, som klarade 10 av de 15 frågorna. Grattis Leif! Snart kom frågan när blir det fika? In vid första bästa rastplats, där vi intog klubbmästeriets medhavda skaffning, som bestod av bredda smörgåsar och kaffe. Alla trängdes under ett litet regnskydd, för himlen hade öppnat sig och så fortsatte det hela dagen.

Färden gick vidare till Harplinge Kvarn, som är en s. k. Holländare. Där mottogs vi av guiden Anders Jakobsson, som berättade historien om kvarnen från dess grundare till dagens ideella förening, Harplinge Väderkvarn. Därefter följde en guidad tur från bottenplan vidare till kvarnvåningen och vidare längst upp, där drivkraften från vingarna går igenom den 6 ton tunga axeln och vidare till ett enormt stort kugghjul bestående av järn och kuggar av trä. Kuggarna är till för att eliminera gnistbildning vid drift.

Utsikten från tornet var helt magnifikt trots det urusla vädret. Hela kvarnens höjd är 7 våningar. Under visningens gång fick vår medlem "Poa" nostalgiska känslor. Han hade i unga år varit mjölnardräng och hade mycket att berätta om, hur man rensade kvarnstenar med de olika mejslar och hackor, som fanns att beskåda. Efter avslutad rundvandring i kvarnen serverades det pannbiff med lök i Harplinge Vårdshus.

Mätta och belåtna gick färden vidare till Halmstad, där vi besökte Najaden, på sin tid världens minsta fullriggade örlogsfartyg. Ombord möttes vi av en herre vid namn John Sjölin, som hade stor kunskap om fartyget och delgav oss detta på ett sakkunnigt sätt. Frågor ställdes om både det ena och det andra och ingen fråga blev obesvarad. Under däck finns mycket bevarat, som påminner om svunna tider till sjöss.

När gästboken fått våra namnteckningar och en del minnespyrlar från Najaden inhandlats, var det dags att ställa kompassen mot Småland och Växjö igen. Ett stort tack till idégivaren Leif och guiden Anders Jakobsson på Harplinge Kvarn. Ett besök som verkligen kan rekommenderas! Inte minst ett stort tack till John Sjölin på Naja-

den, som tog väl hand om oss och för att ni hade öppet lite längre för vår skull.

Sten Svensson

Tisdagen den 2 sept., var det dags för den månatliga Tisdagsträffen. Ett 10-tal personer kom för att umgås och dricka kaffe med smörgås.

Höstfest på Wilhelmshill

Årets traditionella höstfest gick av stapeln en vecka senare, än vad som brukligt är. Som traditionen bjuder, var lördagen den 6 september en utomordentligt vacker höstdag. Vår ordförande Lennart Salomonsson kunde med tillfredsställelse hälsa ett 50-tal gäster från när och fjärran – bl a från Karlshamn – välkomna till kvällens övningar. Sten och Leif regerade som vanligt med ackuratess i köksregionerna och hade trollat fram läckerheter, som tillfredsställde alla smakriktningar. Ugnsbakad vildlax med haricots-verts provençales och benfri kassler med fransk rödvinssås stod på menyn som huvudrätt. Som dessert serverades kreolsk glass med Sara Bernards grand marnier. Måltiden avslutades med kaffe och nybakade bakelser, som troligen kan inordnas under rubriken sans reval.

Som speciella gäster anlände våra stipendiater Malin Malmind, Maria Axelsson och Jakob Söderström, ledsagade av sin något äldre musikkommendant Birgitta Axelson. Ungdomarna, som var pryddigt marint uniformerade, kommer från Växjö med omnejd och är amatörmusiker i Marinens Ungdomsmusikkår i Karlskrona. Mer om detta i separat artikel.

Vår äldste medlem, f d Sjökaptenen Einar Gunnarsson Torne, som fyllde 90 år i dagarna uppvaktades här med blommor och glasankare av Lennart Salomonsson.

Ett musikalisk kryss på temat Evert Taubes visor hade satts ihop av Leif Carlsson. De som kunde sin Taube bäst och fick pris var Gull-May Carlsson, Einar Gunnarsson samt Anne-Lie Sandgren

Lasse Lundberg med partner, som spelat till allsång och musikaliskt kryss, spelade slutligen upp till dans. Flitigaste kavaljerer

på dansgolvet var våra köksmästare Sten och Leif. Hur orkar dom? De är ju inte 20 år längre!

Nils Bjällsjö

Tisdagen den 7 oktober var det dags för den månatliga Tisdagsträffen. Drygt 10 personer kom och lät sig väl smaka av Leif Carlssons kaffe med smörgåsar. Under kvällen uppvaktade vår ordförande Lennart Salomonsson medlemmen Tomas Frisk med vårt glasankare, då denne i dagarna fyllde 50 år.

Torsdagen den 23 oktober stod höstens **Ärtmiddag** på programmet. Bortåt 20 personer samlades för att njuta av klubbmästarnas ärtsoppa och pannkakor och naturligtvis den varma punchen.

Tisdagen den 4:e november var det åter dags för **Tisdagsträff** med ett tio-tal deltagare, denna gång med underrubriken Herrsill. Det var Sten Svensson, som bullat upp sill i många former, Janssons frestelse m m.

Med hälsningar från FM Växjö

Anders Karlsson

Region Väst

Göteborg

Under september månad åkte vi till Flottans Män i Ängelholm och avnjöt en härlig måltid i Ängelholmarnas tillfälliga klubbstuga, varefter vi åkte till biblioteket och lyssnade på ett föredrag om "Marinen i en framtid", som hölls av ställföreträdande marinchefen Odd Westin. Det berättades bl.a. om, vad vi i Sverige har för sjöstridskrafter att utnyttja idag. Efter frågestunden som följde, åkte vi åter till klubbstugan och åt en nattmacka där vi även passade på att överlämna det utlovade bidraget, till deras ombyggnad av klubbhuset, innan vi ställde kosan tillbaka till Göteborg.

Fortfarande i september var vi på en uppskattad resa tillsammans med ett sjuttio-tal kamrater i GSMK Lunch serverades på Kråks Vårdshus och sedan ett besök på Skara museum, där vi fick se en film om Arn.

Pansarmuseet blev nästa anhalt och som avslutning fallskärmsjägarskolan i Karlsborg. Där intog vi eftermiddagskaffet. Därefter en föreläsning om fallskärmsjägare då och nu. Vi var ca tjugo personer ifrån Flottans Män med damer, som deltog av cirka sjuttio personer totalt. En mycket uppskattad resa.

En trevlig skaldjursafton med kräftor, krabbor och räkor var ett mycket uppskattat arrangemang, som Bojorna och Flottans Män hade ordnat tillsammans.

I slutet av oktober var vi ett tiotal Bojor

och Flottans Män, som hade storstädning i Marinstugan. Golvet i "mässen" skurades och sköljdes och skurades igen tills golvet fick sitt ursprungliga utseende. Därefter skedde vaxning, som gjorde att golvet glänste som en nylackad durk. Damerna hade ner allt i bl.a. byssan och gjorde rent i alla utrymmen och diskade allt i porslins- och besticks-våg. Ute var det krattning och hopsamling av löv, som gällde, varefter det forslades bort. Tack skall Ni ha, alla som ställde upp och gjorde ett mycket gott arbete.

Ett mycket trevligt och uppskattat föredrag höll Fredrik Lindén om "Ubåt i västerled", om tiden som fartygschef på *HMS Gotland* under vistelsen i amerikanska farvatten. Denna kväll samlades ett femtiotal personer med bl.a. amiral emeritus Bengt Rasin, kvällen avslutades med att inmundiga ärtor och fläsk och därefter pannkakor. Efter detta gav sig Fredrik sig åter till Malmö med order om att icke röra den medskickade fältflaskan före hemkomst.

Region Väst hade ett extramöte i Göteborg i oktober månad, som samlade ett tjugotal kamrater från våra sex lokalföreningar. En fråga, som tog lite tid, gällde, när, var och hur, vi skall bedriva dessa möten. En annan fråga, som behandlades, var klädfrågan och medlemsmärket. Varje lokalförening kommer att skicka in svar på denna fråga, som har kommit från riksstyrelsen. Efter avslutade förhandlingar avnjöt vi en god lunch som bestod av biff och potatis och god sås m.m. som Anita och Flemming hade tillagat. Sedan passade vi på att överlämna ett hederstecken, till den förste ordföranden i Karlstad, Göte Rahm.

En åttiotaårigs minnen, är en bok som en anfader till mig skrev på 1800 talet.

En annan åttiotaåring, som tillika är styrelsemedlem i Göteborg, är Per-Olof Eriksson. Jag skulle mycket väl kunna tänka mig att han har mycket att berätta från ett långt verksamt liv. Än en gång grattis.

Åter Ängelholm. Denna gång hade kamraterna i Ängelholm ordnat så, att vår riksordförande Johan Forslund, som pratade om försvarsbeslut vilka påverkat oss under dom senaste hundra åren. Danmarks motsvarighet, landsformand Jens Ole Løje Jensen berättade om, hur deras Marineförening fungerade och träffades här för första gången. Vi diskuterade även om, hur det nordiska samarbetet inom marinen skulle kunna fortsätta. Åter ett trevligt arrangemang som vi göteborgare tackar för och ett varmt tack till Göran som förbarmade sig över oss, innan vi knoppade in.

I Flottans Män finns det många medlemmar som även är med i Blekinge Gille.

Vi hade nu en träff där det bjöds på Blekinge kroppkakor som hade tillverkats av en före detta sjöofficer, Olle Hjort, med företaget Blekingekroppkakan Dunderklumpen i Karlskrona AB. Lars Andersson, som har tidningen Bas Blekinge, kom upp med ett lass kroppkakor och hade även med sig

gastronomen och författaren Ann-Mari Williamsson, som bl.a. varit krögare på restaurang Krutviken i Karlskrona. Hon kåserade om blekingska mattraditioner förr och nu. Mycket trevligt och mycket gott. Avslutningsvis bjöds det på en delikat äpplekaka från Blekinge.

Mer anknytningar till Flottans Män. Jag hör en röst i TV och säger till frugan, att det måste vara Olle Melin och har inte mer än uttalat detta, så framträder han i bild och berättar om kulor och krut på Basareholmen i programmet om hemliga svenska rum.

Med kamratliga hälsningar
Lars-Erik Wennersten

Halmstad

Verksamhets- och kalenderåret 2008 går mot sitt slut. Detta märks tydligt, om sensorerna är "påkopplade" och fungerar och när man går ut. Det syns tydligt, att trädens blad är gula eller obefintliga. Det känns, att temperaturen är på väg nedåt. Det hörs, att vinden viner och regnet är igång, åtminstone då och då.

I början av september inleddes höstterminens aktiviteter med en välbesökt skalldjursafton med internationell touch, Vi hade gäster från vår danska broderförening. Mat, musik och underhållning bestods av föreningens egna medlemmar. Stor kapacitet att genomföra ovanstående med stor bravur och mer därtill finns i vår förening.

I slutet av september avhölls höstens första kamratafton. Förutom den traditionella ärtsoppan med tillbehör, så fick vi lyssna på Jeanette Winberg från kommunen. Jeanette talade om stadens marinfestivaler, avslutade och kommande. Sist, men inte minst, fick vi höra, att målgångshamn för Tall Ships Races 2011 blir just Halmstad. Detta gladdade oss givetvis oerhört mycket. September månads sista dagar ut-

fördes storstädning av våra stugor. Detta görs årligen och skall inte kopplas till glädjetrythingarna över, att vi 2011 får se en mängd stora ståtliga fartyg i hamnen.

I mitten av oktober gick årets PUB-afton av stapeln. Tillställningen var välbesökt, men för att få fullbesatt fick det "raggas" utanför föreningens medlemskader. Detta tycker jag är något otillständigt, när våra klubbmästare, festfixare m.fl. lägger ner så mycket arbete för att vi ska trivas. I slutet av nämnda månad var det ånyo kamratafton. Denna gång stod vår egen sjökrigshistoriker, Stellan Nilsson, åter på "scen". Denna gång berättade Stellan, mycket engagerat, om slaget vid Taranto. Vid detta slag, i november 1940, sattes halva italienska flottan ur spel av engelsmännen. Detta gjordes med hjälp av elva, till åren komna, torpedflygplan som huvudsakliga vapenbärare. Slaget vid Taranto är fortfarande ett av de största ögonblicken för engelska flottans flyg.

Undertecknad har tidigare i denna spalt antytt, att vår sånggrupp kan vara på väg mot Albert Hall. Gruppen är inte där riktigt

än, men på god väg. En utlandsspelning är avverkad och Europas stora scener har kommit lite närmare. Lördagen 4 oktober framträdde vår sånggrupp i Kongens Lyngby på ett varuhus, som firade 35-årsjubileum.

Framförandet var elegant och uppskattades verkligen. En del välkända danska visor framfördes och detta gjorde inte saken sämre. Vår danska broderförening hade ordnat arrangemanget. Marineföreningens i Kgs Lyngby uppställning före, under och efter framträdandet gjorde, att det blev en mycket minnesvärd dag/kväll för våra sångare. Vi säger Mange takk.

Kvartalsmöte har avhållits och valberedning valts. Om Ni känner för att engagera Er lite extra i en "väl inkörd", snart 70-årig, förening, kontakta i så fall Karl-Heinz Ewoldt.

På nästa års första kamratafton gästas vi av Hallandspolisens informatör Christer Harplinger.

Föreningens 70-årsfirande nästa år äger rum lördagen 12 september, program kommer.

Ovan har nämnts, att verksamhetsåret går mot sitt slut. Året får anses vara framgångsrikt på många sätt. Denna framgång beror inte på styrelsemedlemmarnas vackra ögon utan på ett gediget och uppofterande arbete av många föreningsmedlemmar och i en del fall deras hustrur, sambos m.m. Ett stort tack till Er alla, ingen nämnd och ingen glömd.

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR, VÄL MÖTT 2009

Kjell A Jönsson

FM:s sånggrupp Halmstad på turné
Foto Salvatore Froio

Varberg

Hösten och vinterhalvåret kännetecknas som vanligt av många aktiviteter inom föreningen. Särskilt omtyckt är lördagsöppet (10.00-12.00), som lockar allt flera till en stunds trevlig gemenskap över en kopp kaffe med hembakat dopp. En septemberkväll, med kvardröjande sommarvärme, bjöd en idog festkommitté in till "pub-afton" med prima öl och välsmakande smörgåstårter. Goda historier, egenhändiga dikter, munspel och sång, som exekverades i skilda tonarter, gav den goda stämning, som alltid är utmärkande för våra sammankomster. Men, var vore en fest utan Tores lättsamma tävling, där vår slutledningsförmåga sätts på prov, med finurligt formulerade texter.

Så har vi deltagit i evenemanget "Kultur Dag & Natt", som nämnden för Kultur och Fritid årligen anordnar i samarbete med andra kulturutövare och näringsliv. Vår marina lokal, som var öppen för allmänheten mellan kl. 10.00 och 18.00, besöktes av en strid ström intresserade, varav många passade på att få sig en kopp kaffe med dopp till en frivillig avgift. För övrigt innebar begivenheten ett dygn fyllt av kultur i alla dess former inom kommunen, där det mesta var gratis.

Ledamöter i styrelsen har deltagit i höstens möte mellan föreningarna inom region väst, då det bl.a. diskuterades Flottans Mäns märken och symboler. Enligt direktiv från Förbundsstyrelsen uppmanas lokal-föreningarna att besvara en enkät i frågan, vars utgång sannolikt kommer upp på dagordningen, för eventuellt beslut, under nästkommande riksårsmöte.

Av vår utmärkte webbmaster, Carl-Axel Sjöberg, har föreningen fått en digital inspelning med Flottans Mäns Sånggrupp i Göteborg, där de framför det fantasifulla sångspelet "Om Skeppsbord". Skådespelet hade premiär vid banketten på Hotell 11, där göteborgsföreningen firade sin 60-åriga tillvaro, inför en entusiastisk publik.

Inspelningen, som Carl-Axel gjort, med fin känsla för bild och ljud, kommer att visas i vår marina lokal vid lämpligt tillfälle.

Ja, detta var väl allt av intresse. I nästa utgåva av tidningen kommer jag som referent att berätta om årtsupé, julbord och nyårsgröt. I samband med årtsupén förväntas f. länsmuseichefen Bengt-Arne Person kåsera om ett möte i Varberg, sommaren 1889, mellan Verner von Heidenstam, Gustaf Fröding och Oscar Levantin.

Se förövrigt vår informativa hemsida: www.flottansman.se/Varberg.

Till sist önskar jag alla tidningens läsare en god och fröjdefull jul.

Per Callenberg

Ängelholm

Årets sista krönika kan inledas med, att nu har vi fått nytt tak på kajutan och nytt bärande bjälklag där under. När arbetet äntligen kom igång under skicklig ledning, gick det raskt undan. Många detaljer återstår både ute och inne, men huvudsaken är, att taket är på plats. Vi hoppades tidigare på att bli färdiga med ombyggnaden så tidigt, att vårt sedvanliga julbord skulle kunna avnjutas i Kajutan. Men nu har vi beslutat, att detta serveras i närbelägna Hantverkshuset. Vi får då mer tid att återställa och måla väggarna med mera. Tavlor och alla andra detaljer skall placeras på rätt plats. Vi har en medlem, Kjell Hansson, som har god erfarenhet. Han har själv ett av vårt lands finaste privata sjöfartsmuseum beläget i Helsingborg. Kjell har lovat hjälpa till att få ordning på våra hyllor och väggar. Han var med vid nedplockningen och viss sortering har redan skett där. Vi ser nu fram till att i lugn skapa en fin marin atmosfär i vår trivsamma Kajuta. Vår granne, som redan tidigare lovat isolera vår yttervägg mot norr, har nyligen fullbordat detta. Han skall även ansvara för gränsstaket mellan våra tomter och dessutom bidra med materialet till staket mot Östergatan. En stor eloge till en viss Kurt, som lovat leda och fixa även detta arbete. Vidare, tack till alla, som på olika sätt drar sitt strå till stacken. Skribenten funderar över, om inte vi är den sista ideella generationen i föreningslivet, som arbetar gratis. I dag skall alla ha betalt för minsta bagatell.

I min förra krönika lovade jag, att vår nye riksordförande Johan Forslund skulle komma till oss i Ängelholm i november. Nu har det skett. Se text på annan plats i vår fina tidning. I samband med detta ett stort tack till Olle Melin och Dag Åshage. Ni gör verkligen ett jättefint jobb tillsammans med Axel Abrahamsons tryckeri.

Än en gång har Anders Grenstad svikit oss. Denna gång var orsaken giltigt utlandsuppdrag. I stället fick vi besök av hans ersättare flottiljamaral Odd Werin, som i sitt föredrag på biblioteket utgick från samma ämne. Marinen idag och i morgon! Kvällen blev mycket lyckad. Många åhörare ställde så många frågor, att vår ordförande Lars Linde till slut fick ingripa och begränsa antalet. Innan föredraget samlades man i Hantverkshuset till en bit mat. Långväga gäster kom bland annat från F.M. Göteborg med ordförande Lars Erik Wennersten i spetsen och ytterligare två styrelseledamöter P.O. Eriksson och Nils Gösta Persson. Under måltiden överlämnade Lars Erik den tidigare utlovade checken på 10 000 kronor till Lars Linde avsett som bidrag till Kajutans tak. Lars tackade för visat stöd i en svår och kostsam situation för en liten för-

ening. Även Halmstad stöttar oss med 5 000 kronor. I detta sammanhang tack till alla, som gett ett bidrag på ett eller annat sätt. Den lyckade kvällen avslutades med att Lars tackade kvällens föredragshållare Odd Werin för ett mycket givande föredrag.

Vi har hör och häpna haft örlogsbesök i Skälderviken nyligen. Det var marinens idag största fartyg *HMS Belos* och *HMS Trossö* som var på besök och det sistnämnda låg på Arilds redd några timmar. Synd bara att sådant celebert besök inte förvarnas, för då hade vi i F.M. kunnat hjälpa till med att få lite uppmärksamhet för vår allt för lilla marin. Kanske även ett besök ombord kunnat ordnats. Skälderviken har ju en gång varit platsen, där närmare 50 marina fartyg en gång varit samlade i Operation Kullen 1955. Största fartyg den gången var kryssaren *Tre Kronor*. På Kullabergs sluttningar mot Skälderviken fanns omkring 125.000 personer som publik. Käsören såg det med egna ögon från Ostermans helikopter med kameran i högsta beredskap. Vad *Trossö* och *Belos* hade för uppgift i våra farvatten, vet vi ej.

Vi har redan planerat för 2009 med ett föredrag av försvarsutskottets ordförande Anders Karlsson i februari. Det verkar nu som, att även vår försvarsminister äntligen har fattat, att vi behöver ett försvar. Så Anders har kanske nyheter att berätta. Vi har även vårt eget årsmöte i mitten på februari. I maj månad planeras att i samarbete med F 10 kamratförening få hit överstelöjtnant Stig Rydell från Försvarshögskolan. Till hösten hoppas vi få besök av örlogskapten Eva Skoog Haslum från Torekov, som ska berätta om sin FN-tjänst som befälhavare på *HMS Sundsvall*. Det var allt för i år. Ängelholmarna önskar er alla God jul och Gott Nytt År

Gunnar Gunnarson

Från vänster. Lars Linde, Lars Erik Wennersten, Nils Gösta Persson och Jörgen Persson tittar upp på takarbetet på Kajutan.

Norrtäljeföreningen 60 år

Föreningen Flottans Män i Norrtälje, som har drygt 100 medlemmar, varav ett halvdussin damer, firade fredagen den 5 september sitt 60-årsjubileum ombord på anrika och nyrenoverade s/s *Norrtelje*, som efter sin aktiva tid i kustsjöfarten varit blickfång och populär restaurang i Norrtälje hamn de senaste 40 åren.

Gästerna, ett 60-tal festklädda damer och herrar (varav några i uniform eller sjömanskostym), togs vid landgången emot av föreningens ordförande Tomas Ståhle och flaggvakt. Väl ombord väntade den bubblande välkomstdrinken, utskänkt av den för dagen i sjömansmundering utstyrd serveringspersonalen. Dessutom kunde man under sakkunnig ledning inspektera maskinrummet med sin fortfarande funktionsdugliga ångmaskin och inhandla lotter samt mössor, märken och andra FM-artiklar. I bakgrunden hördes diskret välkomstmusik exekverad av det för aftonen nybildade husbandet Roslagskvartetten.

Klockan 18.30 slogs ett glas och sällskapet förflyttade sig till den med flaggor och flaggspel dekorerade aktersalongen. Där väntade den maritima präglade festmåltiden, komponerad av köllarmästaren, f d skeppskockan Sandra Grann. Den inledande kräftcevichen ackompanjerades av ordförandens välkomsttal, där han särskilt vände sig till kvällens hedersgäster, riksförbundets ordförande Johan Forslund med maka.

Därefter seglade huvudrätten, Skeppskockans ångbåtsbiff, in. Toastmastern läste upp föreningens hälsning till FM:s höge beskyddare, amiralen m.m. Carl XVI Gustaf, vars skriftliga svar enligt telefonmeddelande från dennes adjutant en stund innan tyvärr blivit försenat. (Det dök upp ett par dagar senare och lød: Med varmt tack för vänlig hälsning sänder jag mina bästa välgångsönskningar med anledning av firandet av 60-årsjubileet den 5 septem-

ber 2008 ombord på s/s *Norrtelje*. Carl Gustaf.) Konungens skål utbringades av Johan Forslund. Dessutom hyllades föreningens mångåriga backlagsman, nyblivne 80-åringen Georg Södergren, i ord och toner.

Till desserten, en espressopancotta med havtornssås m.m., avsjöngs unisont först Erik Axels Karlfeldts berömda visa Svarta Rudolf, inspirerad av Grisslehamns vittbereste son Arvid Ljungström. Dennes grav på Vaddö kyrkogård hade tidigare under dagen smyckats med en kvist havtorn, roslagskustens karaktärsväxt framför andra. Därefter klämde man i med "Backlagsvisa i Flottans Män".

Till kaffet gjorde Åke Stark, föreningens ordförande 1979 - 2002 (och vice ordförande i Riksförbundet 1991 - 94) en spirituell exposé över föreningens öden och äventyr sedan starten 1948.

Därefter var det åter dags för Johan Forslund att ta kommandot, denna gång för att dekorera de 8 närvarande medlemmar, som varit föreningen trogna i över 25 år med Flottans Mäns veterantecken.

Riksförbunden övergick därefter till att tacka för maten och överlämnade som gåva från riksförbundet den vackra boken "Marinmålaren Jacob Hägg". Till sist gav han en engagerad och inspirerande redogörelse över sin syn på Marinens framtida roll i landets försvar och Flottans Mäns uppgift att stärka och vidmakthålla banden mellan dem, som verkar eller verkat inom Flottan eller av personligt intresse vill delta i gemenskapen.

Efter dragning i jubileumslotteriet, där huvudvinsterna var utsökta miniatyrer av roslagsskutor snidade och riggade av föreningens nestor, 96-åriga Sven Thor, avslutades festen med dans till husbandets gitarrer, fiol och dragspel, alltmedan natten sänkte sig över den stilla Norrtäljeviken.

Lars Krüger

Foto: Lars-Åke Larsson

Flottans Män Växjö delar ut stipendier

I anslutning till att de prydligt marint uniformerade ungdomarna Malin Malmlind (klarinett), Maria Axelsson (trumpet/kornett) och Jacob Söderström (trombone) gjorde sin entré i samband med föreningens höstfest i Växjö, sänktes de närvarandes medelålder dramatiskt. Samtliga ungdomar kommer från Växjö och är medlemmar i Marinens Ungdomsmusikkår.

Musikkåren bildades år 2002 i nära samarbete med Marinens Musikkår och är baserad i Karlskrona. Den består av cirka 55 yngre musiker från hela södra Sverige. Verksamheten är helt ideell och övningarna inför konserter är mycket intensiva. Att starta "träninglägret en fredagskväll och avsluta söndagseftermiddagen är vanligt förekommande.

Kårens målsättning är bl.a. att i synnerhet utveckla marin militärmusik, ett förhållande som Flottans Män i Växjö upplever som mycket behjärtansvärt, eftersom militärmusik blir allt mindre förekommande.

Föreningens ordförande Lennart Salomonsson överlämnade ett stipendium till var och en av ungdomarna och sade bl.a.

Detta är ett för föreningen historiskt ögonblick. Såvitt det är mig bekant, är detta första gången vi har stipendiater. Det är glädjande, att vi har ungdom, som helt ideellt ställer upp och bidrar till, att marin musik tryggas även för framtiden. För att i någon mån visa vår uppskattning för era insatser, är det

vår förhoppning, att detta symboliska ekonomiska tillskott ska komma väl till pass. Vi kommer att med skärpt uppmärksamhet följa er vidare utveckling i musikkåren.

På bilden syns från vänster: Lennart Salomonsson, ordförande Flottans Män i Växjö, Maria Axelsson, Malin Malmlind, Jakob Söderström och 1:e Musikkommendant Birgitta Axelsson (mamma till Maria Axelsson)

Barkbåt

*Utbildning fr.v. Terese Frankesson, Julia Andersson
Tony Göransson Peter G Fröberg instruktör,
Ola Nilsson, Vanda Finnman, Ebba Dahlqvist,
Vilhelm Rydén och Simone Wiss*

*Kungsholmen.
Här gestaltat av
Anton Härder
chef för Linnés
Råshult*

Segel på Yttre Redden

*Kommandör 1
Rabi Ahuja
chef för den Indiska
Sjövärnskåren
som har 6 000
medlemmar*

Internationellt Sjövärnsmöte i Karlskrona

Representanter från ett dussintal Sjövärnsskåre från hela världen har varit samlade i Karlskrona för en gemensam internationell konferens. Det är den svenska Sjövärnsskåren, som står som värd då en rad gemensamma frågor skall diskuteras.

Sjövärnsskårens Riksförbund, i dagligt tal "Sjövärnsskåren", är arvtagare till såväl frivilliga motorbåtskåren som Marinens sjövärnsflottiljer. Sjövärnsskåren är en marin frivillig försvarsorganisation, som har till uppgift att rekrytera och genomföra frivillig marinutbildning för både ungdomar och vuxna.

- Frivilligtanken är än idag den bärande idén i verksamheten berättar John Fritsch förbundsordförande, då vi träffar honom ombord på en av Sjövärnsskårens båtar på väg ut till Kungsholmen i Karlskrona skärgård. - Konferensen här i Karlskrona är årligen återkommande och här behandlar vi gemensamma frågor, ungdomsutbyte och utbyter erfarenheter, berättar han.

För fulla segel

På vår väg ut mot Kungsholmen möter vi postjakten Hiorten för fulla segel. Fartyget tillhör Blekinge Sjövärnsskår, men ombord bedrivs utbildning för hela Sjövärnsskåren.

- Eftermiddagens verksamhet är att visa upp en del vår ungdomsverksamhet och den utbildning vi genomför på Kungsholmen säger John Fritsch, men även att få visa upp Kungsholmen och givetvis även för att umgås och diskutera olika frågor på tu man hand.

- Det kulturella utbytet och förståelsen för varandra är en av flera viktiga punkter på konferensen.

Indien

Hela konferensen genomförs på engelska och de utländska representanterna kommer från länder, som tillsammans representerar en tredjedel av jordens befolkning. Vi träffar kommandören av första graden Rabi Ahuja, som är chef för den Indiska Sjövärnsskåren.

- Vi har haft ett utbyte med Sverige sedan 1997, då vi sände hit två av våra elever för utbildning och sedan har även Sverige haft elever hos oss berättar han. - Vi har ungefär 6 000 elever och vår verksamhet är mycket populär och har många sökande, säger Rabi Ahuja.

- Allting görs på frivillig väg och utbildningen, som oftast bedrivs på söndagar, är inriktad på sjömanskap och ledarskap. År 2009 är Indien värd för den årligen återkommande konferensen.

Linné och forthistoria

Väl ute på Kungsholmen visas gästerna runt under ledning av instruktören furir Peter Fröberg, som berättar om sin utbildning och besökarna får även se, när eleverna riggar och seglar i väg med en bark. Hur eleverna bor och har sin utbildning, får vi se under rundvandringen. Att utbildningsplatsen är unik för de internationella gästerna, råder det inget tvivel om, då vi vandrar runt i gångarna och bland de gamla pjäserna.

Ingen mindre än självaste Linné, gestaltad av chefen för Linnés Råshult, Anton Härder, kommer även på besök och får berätta om sitt liv och sin gärning. Från växternas rike flyttas vi sedan till den mer hårda historiska verkligheten, då Sixten Svensson guidar runt gästerna på en militärhistorisk vandring runt fortet.

Foto: Ingemar Elofsson

Ingemar Elofsson

Röjdykarjubileum

Röjdykarna årgång 1958-59 firade 50-årsjubileum under några augustidagar 2008.

20 elever av årgången är fortfarande i livet och av dessa kom 16 till jubileet.

Vi träffades vid marinbasen i Skredsvik, där Röjdykardivisionen idag huserar. På "vår" tid hette basen Ö-Gull (Gullmarens örlogsbas)

Vi fick ett fantastiskt mottagande av divisionens personal. Vi fick inblick i, vad man sysslar med idag, förutom dykning en mängd olika uppgifter. Vi besåg

också de nuvarande lokalerna med bl.a. Dykhuset.

Vi besökte fartyg och inte minst fick vi en båtfärd i 30 knop ute på Gullmarsfjorden med besök på platser, där vi gjorde många dyk.

Vi har haft regelbundna träffar sedan 1978, men denna slår allt.

Ett stort tack till alla vid Röjdykardivisionen för oförglömliga dagar i det vackra Skredsvik.

Ola Magnestrand, Flottans Män Norrköping

Samling utanför Dykhuset.

Stående från vänster Kurt Hansson Hoveryd, Reidar Almqvist Hässelby, Rolf Rask Halmstad, Lars Jansson Borlänge, Kent Hjalmarsson Öckerö, Leonard Fröstad Stockholm, Anders Lennström Tyresö, Nils Tollerud Skogås, Jan Johansson Lysekil, Bo Pettersson Falkenberg, Ulf Rydh Växjö och Lennart Juhlin Billdal

Knästående från vänster: Ola Magnestrand Söderköping, Bengt-Olof Ohlsson Halmstad, Kenneth Jönsson Väröbacka och Birger Fall Stockholm.

**Dricksvatten
direkt ur
havet...**

www.affluxwater.com

Ny anläggning dyker upp

Efter år av förberedelser och mycket arbete tornar nu en helt ny anläggning upp i Karlskrona tillhörande Försvarsmaktens Dykeri och Navalmedicinska Centrum (FM DNC), en imponerande byggnad precis vid havet, som kommer att rymma två dykbassänger, en strömningsbassäng, tryckkammare och kontor.

Efter riksdagens försvarsbeslut 2004 bestämdes, att DNC:s verksamhet i Stockholmsområdet skulle flyttas till Karlskrona. I och med det beslutet krävdes det, att DNC uppförde nya lokaler till den växande funktionen. En arkitekttävling utlystes under 2005 och det vinnande förslaget från arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström passade DNC:s verksamhet bäst. I mars 2009 ska allt stå klart och än så länge håller man tidsplanen.

- Personalen ser fram emot att flytta in i de nya lokalerna, säger Lalle Pettersson, projektansvarig.

Reningsbassänger

Den 3 000 kvadratmeter stora fastigheten byggs på kommunens gamla reningsverkstomt på Lindholmen. De gamla reningsbassängerna kommer att återanvändas och renoveras för att passa dykeriverksamheten. Från en nygjord brygga på södersidan kommer man också kunna träna hjälm- lättdykning.

- Under flera år har DNC varit utspridda på området i Örlogshamnen och personalen har haft sina kontor i

baracker, så det ska bli väldigt kul att kunna samla alla i dessa fina lokaler, säger Lalle Pettersson, samtidigt som han pekar på bygget som pågår.

DNC är hela Försvarsmaktens resurs. Utbildningen blir både bättre och modernare tack vare satsningen

på Lindholmen. Dessutom kommer prov-, försök- och haveriunderökningsverksamheten att kunna bedriva sin verksamhet effektivare tack vare den nya anläggningen.

Joakim Nordstrand

Foto: Håkan Jönsson

Lalle Pettersson vid den nya anläggningen. Foto: Joakim Nordstrand

Neptuniordens brudgåva

Neptuni-Orden utdelar på sin högtidsdag lördagen den 21 mars 2009 en penninggåva (10.000:-) såsom brudgåva samt bidrag till utrustning och resa till "en frisk, dygdig och intelligent flicka i åldern 18 - 30 år, som står i begrepp att gifta sig och vars fader tjänat i Svenska Örlogsflottan".

Ansökningsblanketten, som skall vara insänd före 2009-01-07, erhålles från Ordens kansli, Skeppsbron 10, 111 30 STOCKHOLM.
Tel. 08-20 15 34 • Fax: 08-10 63 17
• Epost: neptuniorden@telia.com

Älvsnabbenjubileum

I november 1957 lämnade HMS Älvsnabben Karlskrona för det årets långresa, som gick Sydamerika runt. Fartygschef var den i Flottans Män legendariske Fredrik Taube med Lennart Lindgren som sekond. Besättningen utgjordes av 280 man och den 17 maj i år återsamlades cirka 70 man av besättningen för att fira 50-årsjubileum i Karlskrona. Nestor vid mötet var sekonden Lennart Lindgren. Man besökte bl.a. Marinmuseum och Örlogshamnen. Men framför allt handlade det om återseendets glädje och samtal kring alla gemensamma minnen.

Ett par episoder från resan är värda att nämnas. I södra Chile, norr om Eldslandet, stannade fartyget upp och gav läkar- och tandvård till ett antal indianer tillhörande Alacalufstammen. Idag återstår cirka 10 familjer av denna stam, som nu kämpar för sin överlevnad. Vidare besöktes Juan Fernandezön utanför Chiles västkust. Den ön är mest känd för att vara den ö, där Robinson Crouse vistades.

I april 1958 var man åter i Sverige

Olle Melin

Kamratträff med kustartillerister

Sista helgen i augusti träffades ett hundratal medlemmar från kustartilleriets kamratföreningar till den årliga träffen. Denna gång var KA 2 Kamratförening värdar och huvudsyftet att träffas, minnas och ha trevligt stod givetvis i förgrunden. Man gjorde besök på KA 2 museum på Aspö, på Kungsholmen och på God Natt samt blev guidade i örlogshamnen och på Gamla varvet. Det är nu mer än 20 år sedan den första träffen genomfördes och man beslöt föreningarna emellan, att nästa år ses man i Göteborg.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Några av deltagarna under rundvandringen på Kungsholmsfort

POSTTIDNING

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

Sedan 1865.

På gotländsk köl i mer än 140 år!

Rederi AB Gotland, tidigare Ångfartygsaktiebolaget Gotland, har bedrivit trafik mellan Gotland och fastlandet sedan 1865. Idag är Gotlandstrafiken ett av Europas modernaste trafiksystem till sjöss och drivs av dotterbolaget Destination Gotland AB.

REDERI AB GOTLAND

www.gotlandsbolaget.se